

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vliv rozdílů mezi US GAAP a českou účetní úpravou
na měření výkonnosti

Impact of Differences between US GAAP and Czech
Accounting Legislature for Financial Performance
Measurement

STUDIJNÍ PROGRAM

Ekonomika a management

STUDIJNÍ OBOR

Řízení a ekonomika průmyslového podniku

VEDOUcí PRÁCE

prof. Ing. Jiří Strouhal, Ph.D.

ŠOUKALOVÁ

TEREZA

2019

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: Šoukalová Jméno: Tereza Osobní číslo: 469294
Fakulta/ústav: Masarykův ústav vyšších studií (MÚVS)
Zadávající katedra/ústav: Oddělení ekonomických studií
Studijní program: Ekonomika a management
Studijní obor: Řízení a ekonomika průmyslového podniku

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Vliv rozdílů mezi US GAAP a českou účetní úpravou na měření výkonnosti

Název bakalářské práce anglicky:

Impact of Differences between US GAAP and Czech Accounting Legislature for Financial Performance Measurement

Pokyny pro vypracování:

CÍL: Cílem práce je analyzovat základní rozdíly mezi americkým účetním systémem US GAAP a českou účetní legislativou s vazbou na dopady při vykazování finanční výkonnosti firmy.

PŘÍNOS: Přínosem práce je nalezení dopadů při použití různých účetních systémů na běžném vykazování finanční výkonnosti pro firmu, která by vstoupila na český trh a chtěla být konkurenceschopná na trzích při získávání zakázek i kapitálu.

OSNOVA: 1. Úvod; 2. Teoretická část - porovnání účetních systémů; 3. Praktická část - ukázka účetnictví v jednotlivých účetních systémech a měření finanční výkonnosti; 4. Závěr

Seznam doporučené literatury:

STROUHAL, Jiří. Zveřejňování obchodních korporací. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-157-6.

ŠPIČKA, Jindřich. Finanční analýza organizace z pohledu zájmových skupin. V Praze: C.H. Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-664-7

KISLINGEROVÁ, Eva. Manažerské finance. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckova edice ekonomie. ISBN 9788074001949.

SLÁDKOVÁ, Eva. Finanční účetnictví a výkaznictví. Praha: ASPI, 2009. ISBN 9788073574345.

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:

prof. Ing. Jiří Strouhal, Ph.D., MÚVS ČVUT v Praze, oddělení ekonomických studií

Jméno a pracoviště konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: 5.12.2018

Termín odevzdání bakalářské práce: 5.5.2019

Platnost zadání bakalářské práce: 30.9.2020

Podpis vedoucí(ho) práce

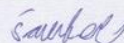

Podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

Podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

11-09-2019

Datum převzetí zadání

Podpis studenta(ky)

Šoukalová, Tereza. *Vliv rozdílů mezi US GAAP a českou účetní úpravou na měření výkonnosti*. Praha: ČVUT 2020. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citovala a uvádím je v příloženém seznamu použité literatury.

Nemám závažný důvod proti zpřístupnění této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne: 30. 04. 2020

Podpis:

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu této práce prof. Ing. Jiřímu Strouhalovi, Ph.D. za cenné rady, informace, ochotu, trpělivost a volný čas, který této práci věnoval. Dále bych chtěla poděkovat všem, kteří mě podporovali během celého studia.

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce je porovnat dva odlišné účetní systémy (US GAAP a českou účetní úpravu) a jejich vliv na měření finanční výkonnosti podniku. Tato práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je popsán rozdíl mezi účetními systémy z pohledu regulace státem nebo soukromou firmou, základní principy jednotlivých účetních systémů, rozdíl mezi účetními výkazy a popis stručné finanční analýzy. V praktické části je ukázka rozdílů na účetním příkladu, zpracování jednotlivých účetních výkazů a vypracování stručné finanční analýzy. Na základě finanční analýzy je pak zhodnocen vliv rozdílu účetních systémů.

Klíčová slova

US GAAP, česká účetní úprava, finanční analýza, účetní výkazy

Abstract

The aim of this bachelor thesis is to compare two different accounting systems (US GAAP and Czech accounting adjustment) and their influence on measuring the financial performance of a company. This work is divided into theoretical and practical part. The theoretical part describes the difference between accounting systems in terms of regulation by a state or a private company, the basic principles of individual accounting systems, the difference between financial statements and a brief financial analysis. In the practical part there is a demonstration of differences on the accounting example, processing of individual financial statements and elaboration of a brief financial analysis. Based on the financial analysis is then evaluated the impact of the difference in accounting systems.

Key words

US GAAP, Czech accounting adjustment, financial analysis, financial statements

Obsah

ÚVOD	5
1 ČESKÁ ÚČETNÍ ÚPRAVA	7
1.1 Stálá aktiva	8
1.2 Zásoby	9
1.3 Krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky	10
1.4 Zúčtovací vztahy a kapitálové účty	11
1.5 Náklady a výnosy	12
1.6 Podrozvahové a vnitropodnikové účty a účetní uzávěrka	13
2 US GAAP	14
2.1 Hierarchie účetních zásad soukromého sektoru	14
2.2 Koncepční rámec finančního účetnictví	16
2.2.1 SFAC 1	16
2.2.2 SFAC 2	16
2.2.3 SFAC 3	17
2.2.4 SFAC 5	18
2.2.5 SFAC 6, 7 a 8	19
3 MĚŘENÍ FINANČNÍ VÝKONNOSTI	21
3.1 Česká účetní úprava – Rozvaha	21
3.2 Česká účetní úprava – Výkaz zisku a ztráty (VZZ)	22
3.3 US GAAP – Rozvaha	24
3.4 US GAAP – Výkaz zisku a ztráty	26
3.5 Ukazatele zisku, rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti	28
4 PŘÍPADOVÁ STUDIE	32
4.1 Rozvaha – česká účetní úprava	32
4.2 VZZ – česká účetní úprava	34
4.3 Rozvaha – US GAAP	35
4.4 VZZ – US GAAP	36

5	PŘÍKLAD – ÚČTOVÁNÍ.....	37
6	KONEČNÉ ÚČETNÍ VÝKAZY	42
6.1	Rozvaha – česká účetní úprava.....	42
6.2	VZZ – česká účetní úprava	43
6.3	Rozvaha – US GAAP.....	45
6.4	VZZ – US GAAP	46
6.5	Rozdíly mezi počátečními a konečnými výkazy.....	47
6.6	Rozdíly mezi účetními systémy.....	47
7	FINANČNÍ VÝKONNOST	49
7.1	Ziskovost.....	49
7.2	Rentabilita	50
7.3	Likvidita	51
7.4	Aktivita	52
7.5	Zadluženost.....	53
	ZÁVĚR.....	54
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	56
	SEZNAM TABULEK.....	58
	SEZNAM OBRÁZKŮ	59
	PŘÍLOHY	60

Úvod

Tato bakalářská práce se věnuje rozdílu mezi US GAAP (Generally Accepted Accounting Principles) a českou účetní úpravou a tomu jaký vliv má rozdílnost účetních systémů na finanční výkonnost firmy.

Ve světě existuje mnoho účetních systémů a lze je rozdělit několika způsoby. Podle jednoho rozdělení spadá česká účetní úprava do účetnictví kontinentálního a US GAAP do účetnictví anglosaského. Kontinentální účetnictví je primárně řízeno zákony, které vydává stát, ale anglosaské účetnictví vzniklo na základě zvyklostí a zevšedňování metod a postupů, dochází zde pouze k mírné regulaci účetních postupů a může to zastávat i soukromá organizace, jako je tomu v US GAAP, kde tuto funkci zastává Rada pro finanční účetní standardy.

Cílem této práce je porovnat tyto dva účetní systémy, jak z hlediska právního, kde je odlišnost z důvodu rozdílných přístupů, tak přímo z hlediska účetního. V teoretické části budou tyto systémy porovnávány z pohledu právního. V části pojednávající o české účetní úpravě se podíváme na některé zákony a jak se podle nich účetní jednotky rozdělují a dále přímo na jednotlivé účetní oblasti. V části, která se věnuje US GAAP si přiblížíme strukturu řízení US GAAP, hierarchii účetních zásad a koncepční rámec. V neposlední řadě zde budou ukázány rozdíly mezi účetními výkazy obou systémů a představeny základní ukazatele finanční analýzy, na kterých pak bude poukázán rozdíl finanční výkonnosti.

V druhé části práce budou rozdíly poukázány přímo na účetním příkladu, podle kterého, pak budou vytvořeny účetní výkazy, stručná finanční analýza pro porovnání obou účetních systémů, ukázání rozdílů v účetních metodách a zhodnocení vlivu na měření finanční výkonnosti. Pro zhodnocení finanční výkonnosti byly zvoleny základní ukazatele finanční analýzy, mezi které patří ziskovost, rentabilita, likvidita, aktivita a zadluženost.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Česká účetní úprava

České účetnictví se řídí zákonem o účetnictví č. 563/1991 Sb. Tento zákon definuje např. účetní jednotky a jejich klasifikaci (mikro, malá, střední a velká), předmět účetnictví, účetní období (kalendářní a hospodářský rok), sestavování účetní závěrky, používání účetních metod, oceňování a sankce za nedodržení povinností stanovených zákonem.

Účetní období je 12 nepřetržitě po sobě jdoucích měsíců a může se shodovat s kalendářním rokem. Účetní jednotka může používat hospodářský rok, který vždy začíná prvním dnem v měsíci a jiným měsícem, než je leden (např. 1.4.2019-31.3.2020).

Ministerstvo financí vydává prováděcí vyhlášky k zákonu o účetnictví, které řeší účetní metody. Dále ministerstvo vydává České účetní standardy, které popisují účetní postupy. Standardy nesmí být v rozporu se zákonem o účetnictví a jinými právními předpisy.

Účetní závěrka musí odpovídat skutečnému stavu účetnictví a finanční situace firmy, pak se považuje za věrnou a poctivou. Účetní jednotky musí vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a trvalé.

Do kategorií účetních jednotek patří mikro, malé, střední, velké účetní jednotky a subjekty veřejného zájmu (obchodní společnost, která emitovala investiční cenné papíry přijaté k obchodování na evropském regulovaném trhu, banka, spořitelní, úvěrní družstvo, pojišťovna, zajišťovna, penzijní společnost a zdravotní pojišťovna).

Testování účetní jednotky se provádí na začátku účetního období, protože se od toho odvíjí rozsah vedení účetnictví a způsob sestavení účetní závěrky. Změna kategorie se provádí, pokud účetní jednotka dva rozvahové dny jdoucí po sobě překročila nebo přestala překračovat dvě hraniční hodnoty, a to od počátku bezprostředně následujícího období. (Ryneš 2019)

Tabulka 1 - Kritéria a způsob testování pro zařazení účetní jednotky do příslušné kategorie

Typ účetní jednotky	Aktiva celkem (netto)	Roční úhrn čistého obrátu	Průměrný počet zaměstnanců	Způsob testování k rozvahovému dni
Mikro	Do 9 mil. Kč	Do 18 mil. Kč	Do 10	Nepřekročí dvě kritéria
Malá	Do 100 mil. Kč	Do 200 mil. Kč	Do 50	Nepřekročí dvě kritéria a není mikro
Střední	Do 500 mil. Kč	Do 1 000 mil. Kč	Do 250	Nepřekročí dvě kritéria a není mikro nebo malou
Velká	Nad 500 mil. Kč	Nad 1 000 mil. Kč	Nad 250	Překračuje dvě kritéria nebo je subjektem veřejného zájmu

Zdroj: Ryneš 2019, str. 31

1.1 Stálá aktiva

Tato třída pojednává o dlouhodobém majetku (stálých aktivech). Dlouhodobý majetek se dělí na hmotný, nehmotný a finanční majetek.

Do nehmotného majetku patří nehmotné výsledky vývoje, software, goodwill, povolenky na emise, preferenční limity. Doba použitelnosti musí být delší než jeden rok a obecný limit pro zařazení je 60 tis. Kč.

Mezi hmotný majetek řadíme stavby (vždy), hmotné movité věci a jejich soubory (použitelnost delší než jeden rok), pěstitelské celky trvalých porostů (plodnost delší než 3 roky), dospělá zvířata a jejich skupiny (doba použitelnosti delší než jeden rok), pozemky a umělecká díla a sbírky (vždy).

Do finanční majetku spadají cenné papíry a podíly v podnicích s vlivem, zápůjčky a dluhové cenné papíry držené do splatnosti. (Mrkosová 2019, str 157-168), (Ryneš 2019)

Dalším typickým znakem pro dlouhodobý majetek je opotřebení, které se vyjadřuje pomocí odpisů a znamená trvalé snížení hodnoty majetku. K opotřebení, a tudíž snížení hodnoty, může docházet z důvodu používání, morálního zastarávání, nebo nepoužíváním (koroze, neudržování, prach apod.). Odpisy umožňují postupně rozpustit celou hodnotu (pořizovací cenu) majetku do nákladů podle odpisového plánu. (Kočová, 2006), (Ryneš 2019)

Další snížení hodnoty majetku vyjadřují opravné položky, které se účtují v případě, že dojde ke snížení reálné ceny pod hodnotu zůstatkové ceny. Opravná položka se účtuje pouze v případě, že je snížení hodnoty pouze přechodné, ale neznamená to, že se tržní hodnota musí vyhoupnout opět nahoru, ale že se trvalé snížení hodnoty prokáže až v souvislosti s prodejem. Opravná položka se neúčtuje, pokud se jedná o trvalé poškození nebo manko. (Ryneš 2019)

U dlouhodobého majetku můžeme využít finanční nebo operativní leasing. Po skončení operativního leasingu nepřechází předmět na nájemce, ale vrací se zpět pronajímateli. Doba pronájmu je kratší než doba životnosti a za dobu pronájmu se odepíše jen část z ceny majetku. Nájemce musí o daný předmět pečovat a manipulovat s ním může až po souhlasu pronajímatele. U finančního leasingu všechny práva a povinnosti získává nájemce, ale vlastníkem zůstává pronajímatel, ten tedy vykazuje majetek v rozvaze. Nájemce majetek vede pouze v podrozvahové evidenci a nájem končí odkoupením majetku nájemcem za smluvní nebo zůstatkovou cenu. (Mrkosová 2019)

Oceňování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku lze provádět třemi způsoby, a ty jsou: pořizovací cena, vlastní náklady a reprodukční cena. Pořizovací cena je cena včetně vedlejších nákladů (např. clo, montáž, doprava, zabezpečení, terénní úpravy apod.). Vlastními náklady oceníme dlouhodobý majetek, který byl vytvořený ve vlastní režii. Do vlastních nákladů se zahrnuje přímý materiál, přímé mzdy, ostatní přímé náklady a podíl nepřímých nákladů (např. výrobní režie). Ocenění reprodukční pořizovací cenou se využívá u majetku nabytého darováním, nabytého bezúplatně po skončení finančního leasingu, inventarizačního přebytku, vkladu dlouhodobého majetku a u bezúplatně nabyté povolenky na emise a preferenční listy prvním držitelem. Z hlediska účetnictví stačí odborný odhad pro stanovení reprodukční pořizovací ceny, ale podle daňových předpisů je zapotřebí znalecký odhad nebo cena podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku). (Ryneš 2019)

1.2 Zásoby

Zásoby se dále dělí do několika kategorií na materiál (suroviny, pomocné látky, provozovací látky, náhradní díly, obaly a obalové materiály, drobný hmotný majetek a movité věci – většina těchto položek slouží k jednorázové spotřebě během výroby), zboží, zásoby vlastní výroby (nedokončená výroba, polotovary vlastní výroby a hotové výrobky), zvířata, zálohy na pořízení zásob a digitální měny.

U zásob existují dva způsoby účtování podle evidence zásob. Při používání způsobu A účtujeme zásoby na příslušné skladové účty, např. 112 – materiál na skladě, a v okamžiku vyskladnění přeúčtujeme spotřebovanou položku na nákladový účet, např. 501 – spotřeba materiálu. Pokud účetní jednotka používá způsob B, tak při uzavírání účetních knih přeúčtuje počáteční stavy skladových účtů na nákladové, poté se dle skladové evidence přeúčtují konečné stavy zpět na skladové účty. Během účetního období se účty třídy 1 vůbec nepoužívají a účtuje se pouze na nákladové účty.

Nakupované zásoby se oceňují skutečnými pořizovacími cenami vedlejších nákladů (doprava, provize, pojistné, clo apod.). Při vyskladnění se používají metody aritmetického průměru nebo metoda FIFO. Aritmetický průměr může být klouzavý (hodnota se mění po každém nákupu) anebo počítaný k určitému datu (minimálně jednou měsíčně). Metoda FIFO (first in, first out) funguje tak, že první zásoba, která šla do skladu jde i ven ze skladu ve stejné hodnotě ve které byla naskladněna. Metoda LIFO (last in, first out – poslední do skladu, první ze skladu) se v ČR nesmí používat. Účetní jednotka smí metody kombinovat, ale musí pro ně mít analyticky oddělené účty a pro jeden typ zásoby lze používat pouze jednu metodu. Zásoby vytvořené vlastní činností se oceňují buď ve vlastních nákladech anebo kalkulací výroby. Ke kalkulaci výroby je potřeba určit kalkulační vzorec. (Ryneš 2019)

$$\begin{aligned} & \text{přímé mzdy} + \text{přímý materiál} + \text{ostatní přímé náklady} + \text{výrobní režie} \\ & = \text{vlastní náklady výroby} \end{aligned}$$

1.3 Krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky

Účtová třída krátkodobého finančního majetku a peněžních prostředků zahrnuje hotovost, ceniny (poštovní známky, kolky, telefonní karty, stravenky), účty (běžný účet, devizový účet), majetkové cenné papíry k obchodování (akcie, podílové listy), dluhové cenné papíry k obchodování (dluhopisy, směnky), krátkodobé úvěry splatné do jednoho roku a krátkodobé finanční výpomoci (např. emitované dluhopisy nebo zástavní listy).

Zvláštností této účetní skupiny je účet 261 – peníze na cestě, který slouží k překlenutí časového nesouladu mezi skutečným pohybem peněz a obdržením výpisu z banky. (Mrkosová 2019)

1.4 Zúčtovací vztahy a kapitálové účty

Mezi zúčtovací vztahy patří pohledávky a závazky vznikající z běžných obchodních vztahů (pohledávky a závazky vůči odběratelům a dodavatelům, přijaté a poskytnuté zálohy). Dále vznikají k zaměstnancům (mzdy), akcionářům a společníkům (nesplacený vlastní kapitál) a státu (daně a poplatky).

Speciální skupinou je skupina 38 – přechodné účty aktiv a pasiv. Základní čtveřicí této skupiny jsou účty – náklady příštích období, výdaje příštích období, výnosy příštích období a příjmy příštích období. Tyto účty se používají k časovému rozlišení, aby v konkrétním účetním období byly zachyceny pouze účetní případy, které do něj spadají. Díky tomu je zachována reálnost účetní uzávěrky.

Dalšími účty spadající do této skupiny jsou dohadný účet aktivní a dohadný účet pasivní, na které se účtuje, pokud neznáme přesnou částku, ale výnos nebo náklad spadá do běžného účetního období. K nepromlčeným pohledávkám (promlčení nastává 3 roky ode dne, kdy se stala splatnou) vzniklým a splatným po 1.1.2014 se mohou tvořit zákonné opravné položky. Dále se mohou opravné položky tvořit k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení a za dlužníky v zahraničí. Pokud je pohledávka více než 18 měsíců po splatnosti může se vytvořit opravná položka až ve výši 50 % neuhrazené rozvahové hodnoty (hodnota pohledávky zaúčtovaná na rozvahové účtu poplatníka). Pokud je to více než 30 měsíců je možné vytvořit až 100 % hodnoty. (Ryneš 2019)

Do kapitálových účtů spadají základní kapitál, kapitálové fondy, fondy tvořené ze zisku a výsledek hospodaření a mezi dlouhodobé závazky patří rezervy, dlouhodobé úvěry a dlouhodobé závazky.

Minimální výše základního kapitálu se liší podle právní formy podnikání (akciová společnost – 2 mil. Kč nebo 80 tis. EUR, společnost s ručením omezeným – 1 Kč, veřejná obchodní společnost, komanditní společnost a družstvo – není určena minimální výše). Obecně lze základní kapitál navýšit peněžitými či nepeněžitými vklady společníků a z ostatních vlastních zdrojů (kapitálový fond, nerozdělený zisk z minulých let apod.). U akciové společnosti je navíc upsání nových akcií anebo přeměna vydaných dluhopisů za akcie. Snížení základního kapitálu může být v důsledku ztrátovosti firmy nebo v důsledku vystoupení společníka ze společnosti. Akciová společnost může snížit jmenovitou hodnotu vydaných akcií, vzít vlastní akcie z oběhu nebo upustit od vydání doposud nesplacených akcií.

Hospodářský výsledek lze rozdělit do rezervního fondu, přidělit do ostatních fondů, vyplatit dividendy akcionářům, členům představenstva a dozorčí radě, navýšit základní kapitál, uhradit ztrátu z minulých let a převést do nerozděleného zisku jako vlastní zdroj.

Zákon o rezervách definuje rezervy na opravy dlouhodobého majetku, pěstební činnost, odbahnění rybníka, sanaci pozemků dotčených těžbou, vypřádání důlních škod, technické rekultivace a sanace skládek a nakládání s elektroodpadem ze solárních panelů. Dále se dají tvořit rezervy podle zákona o odpadech a další rezervy podle zvláštních zákonů.

Rezervy jsou také účetní. Mezi ty patří rezerva na rizika a ztráty (rezerva na záruční opravy, odměny a výkonnostní bonusy, ztrátové projekty a soudní spory), daň z příjmu, důchody a podobné závazky a restrukturalizaci. (Ryneš 2019)

1.5 Náklady a výnosy

Náklady definujeme jako vynaložený majetek a práci za určitým účelem, na konkrétní výkon v peněžním vyjádření. Náklady nejsou totožné s výdaji. Náklady se dělí do několika účetních skupin podle toho, ke které účetní oblasti se vztahují např. spotřebované nákupy, služby, daně a poplatky, osobní náklady apod.

Výnosy představují přírůstek majetku v peněžním vyjádření. Podnik je získá ze svých činností za určité období. Stejně jako náklady je dělíme do skupin např. tržby za vlastní výkony a zboží, finanční výnosy atd.

Dále se náklady a výnosy dají dělit podle činností na provozní (spotřeba materiálu, tržby za zboží apod.) a finanční (úroky, kursové rozdíly apod.).

Náklady a výnosy účtujeme do období se kterým věcně a časově souvisí. Pokud skutečnost (finanční a provozní situaci) nelze věrně zobrazit, použijeme časové rozlišení. Je to důležité nejen pro dodržení zásady, ale také pro zjištění správného výsledku hospodaření. Náklady mají přírůstky na straně Má dáti a výnosy na straně Dal. (Mrkosová 2019)

1.6 Podrozvahové a vnitropodnikové účty a účetní

uzávěrka

V 7. účtové skupině se nachází závěrkové a podrozvahové účty. Tato skupina obsahuje tři důležité účty: 701 – počáteční účet rozvahový, 702 – konečný účet rozvahový a 710 – účet zisků a ztrát. Skupina 8 a 9 slouží pouze pro vnitropodnikové účetnictví.

Roční účetní závěrka je pořadí činností, které zajišťují správnost a úplnost účetních deníků v daném účetním období, např. vyúčtování dohadných položek, časové rozlišení, vyúčtování opravných položek, inventarizace (vyúčtování mank, škod a přebytků), vypořádání peněz na cestě apod. Poté proběhne uzavření výsledkových a rozvahových účtů na účty 702 a 710. Nakonec se vyúčtuje hospodářský výsledek.

Účetní závěrka je konečný dokument, který společníkům, obchodním partnerům (dodavatelé, odběratelé, banka a jiní věřitelé, zaměstnanci), konkurenci, státu atd., ukazuje komplexní obraz o účetní jednotce a jejím hospodaření v uplynulém účetním období. Řádná účetní závěrka v plném rozsahu obsahuje rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přílohu k účetní závěrce, přehled o peněžních tocích (cash flow) a přehled o změnách vlastního kapitálu. Pokud se jedná pouze o mikro nebo malou účetní jednotku bez povinnosti auditu, tak sestavuje pouze rozvahu a výkaz zisku a ztráty a přílohu k účetní závěrce. Účetní závěrka dále musí obsahovat základní informace o podniku: název a sídlo účetní jednotky, identifikační číslo, právní formu, předmět podnikání, rozvahový den, okamžik sestavení účetní závěrky a podpis statutárního orgánu jednotky. Účetní závěrka se sestavuje k poslednímu dni účetního období a musí být zveřejněna nejpozději 30 dní po auditu a po schválení příslušným orgánem společnosti (musí být splněny obě podmínky) a nejpozději 12 měsíců po rozvahovém dni účetní závěrky bez ohledu na splnění podmínek. (Ryneš 2019), (Mrkosová 2019)

2 US GAAP

Tento účetní systém se začal vyvíjet kvůli pádu na americké burze v roce 1929 a následné hospodářské krizi. Je to jeden z nejstarších ucelených účetních systémů, který se zaměřuje na sestavování účetních výkazů. Pokud americká společnost chce, aby s jejími akciemi bylo obchodováno na burze, musí se řídit nařízenými Americké komise pro cenné papíry a burzy (SEC).

Kongres USA v roce 1934 delegoval pravomoc SEC, která od té doby měla pravomoc stanovovat účetní zásady, metody a formy. SEC poté předalo pravomoci soukromým institucím (Americký institut certifikovaných veřejných účetních – AICP, Výbor pro účetní zásady – APB atd.). Nakonec roku 1973 vznikla Rada pro finanční účetní standardy (FASB). Tato společnost vytváří účetní standardy, které byly uznány SEC a AICP. Poradním orgánem FASB je Poradní rada finančních účetních standardů (FASAC). V roce 1984 byla založena Rada pro vládní účetní standardy (GASB), která vytváří účetní standardy pro státní a místní vládní orgány. Poradním orgánem GASB je Poradní rada vládních účetních standardů (GASAC). (Jílek 2018), (Ficbauer 2016)

Tabulka 2 - Struktura řízení tvorby US GAAP

Americká komise pro cenné papíry a burzy (SEC)				
(zřejmě) jmenuje správce ↓ deleguje povinnosti stanovit účetní předpisy ↓ ↑ informuje stanoví poplatky účetní podpory FASB ↓				
Nadace finančního účetnictví (FAF)				
jmenuje ↓ ↑radí	jmenuje ↓ financuje ↓ ↑ informuje monitoruje ↓	jmenuje ↓ financuje ↓ ↑ informuje monitoruje ↓	jmenuje ↓ ↑radí	
FASAC	FASB	GASB	GASAC	
↓ vytváří ↓				
US GAAP				

Zdroj: Jílek 2018, str. 25

2.1 Hierarchie účetních zásad soukromého sektoru

Tato hierarchie byla vydána jako součást Standardů finančního účetnictví (SFAS), které vydalo FASB. Tato hierarchie se dělí do čtyř kategorií (A-D). V případě rozumového sporu má přednost vyšší kategorie. Jestliže existuje rozdíl mezi předpisy, pak se řídíme tím, který lépe zobrazuje skutečnost. (Jílek 2018), (Ficbauer 2016), (Zmeškal 2009)

Tabulka 3 - Hierarchie účetních zásad US GAAP

Kategorie	Účetní zásady
Kategorie A	<ul style="list-style-type: none"> • Standardy FASB • Interpretace FASB • Prováděcí otázky Standardů finančního účetnictví (FAS) • Pozice zaměstnanců FASB • Účetní výzkumné bulletiny (ARB) Výboru účetních postupů (CAP) • Názory Výboru pro účetní zásady (APB)
Kategorie B	<ul style="list-style-type: none"> • Technické bulletiny FASB (FTB) • Auditní a účetní směrnice Amerického institutu účetních a auditorů (AICPA) schválených FASB • Poziční prohlášení AICPA schválené FASB
Kategorie C	<ul style="list-style-type: none"> • Praktické bulletiny Výkonného výboru účetních standardů AICPA schválené FASB • Souhlasné pozice pracovní skupiny FASB o nových otázkách • Problémy diskutované v příloze D přehledů Výboru pro sporné otázky (EITF)
Kategorie D	<ul style="list-style-type: none"> • Prováděcí příručky publikované zaměstnanci FASB • Účetní interpretace AICPA • Auditní a účetní směrnice AICPA neschválené FASB • Obecně uznávané postupy

Zdroj: Jílek 2018, str. 27 a 28

2.2 Koncepční rámec finančního účetnictví

Prohlášení o koncepci finančního účetnictví vydávalo FASB v letech 1978–2010 a celkem jich bylo vydáno osm. (Jílek 2018), (Zmeškal 2009)

Tabulka 4 - Koncepční rámec US GAAP

SFAC 1	Cíle finančního výkaznictví podnikatelů – Objectives of Financial Reporting by Business Enterprises (1978)
SFAC 2	Kvalitativní vlastnosti užitečných účetních informací – Qualitative Characteristics of Accounting Information (1980)
SFAC 3	Prvky účetní závěrky podnikatelských jednotek – Elements of Financial Statements of Business Enterprises (1980)
SFAC 4	Cíle finančního účetnictví nepodnikatelských jednotek – Objectives of Financial Reporting by Non-business Organisations (1980)
SFAC 5	Účtování a ocenění v účetních závěrkách podnikatelských jednotek – Recognition and Measurement in Financial Statements of Business Enterprises (1984)
SFAC 6	Prvky účetní závěrky, které nahradilo SFAC 3 a novelizovalo SFAC 2 – Elements of Financial Statements (1985)
SFAC 7	Použití informací o hotovostních tocích a o současné hodnotě při účetním ocenění – Using Nash Flow Information and Present Value in Accounting Measurements (2000)
SFAC 8	Koncepční rámec pro finanční výkaznictví, (toto prohlášení nahradilo SFAC 1 a SFAC 2 – Conceptual Framework for Financial reporting (2010)

Zdroj: Jílek 2018, str. 29

2.2.1 SFAC 1

Cílem je poskytnout informace užitečné pro akcionáře, investory, věřitele a další uživatele výkazů. Dále slouží k vyhodnocení volných finančních prostředků a jejich rozdělení. Také zobrazuje stav majetku a finančních toků. To je důležité pro budoucí investice. (El-Moussawi 2010)

2.2.2 SFAC 2

Je důležité správně rozpoznat užitečnou informaci a její pravdivost. Informaci je důležité znát včas a musí být relevantní. Dále je potřeba zajistit evidenci,

kteřou US GAAP nestanovuje, proto je důležitá přehledná evidence, která přesvědčí auditora o pravdivosti informace. Mezi další znaky informace patří srovnatelnost a neměnnost, takže schopnost srovnat informaci v čase i mezi jinými výkazy, ať už výkazy pocházejícími od jedné firmy nebo porovnáváním mezi několika firmami. (El-Moussawi 2010)

2.2.3 SFAC 3

US GAAP obsahuje 10 prvků, které prohlášení definuje. Pokud položka tuto definici nespĺňuje, nesmí se v účetnictví zobrazit, ale může se objevit např. v poznámkách k účetním výkazům nebo ve výroční zprávě. Mezi prvky patří:

- majetek – aktiva (pravděpodobné budoucí ekonomické výhody, které určitá ekonomická jednotka obdržela, nebo kontroluje jako důsledek minulých transakcí nebo událostí),
- závazky (pravděpodobné budoucí oběti ekonomické výhody, které pocházejí ze současnosti, jako důsledek minulých transakcí nebo událostí),
- vlastní kapitál (zůstatkový podíl na majetku firmy, který zbývá poté, co se od aktiv odečtou závazky),
- investice od majitelů (navýšení kapitálů subjektu za účelem získání nebo navýšení vlastnického podílu, nejčastěji jsou vkladem aktiva, ale mohou to být i služby nebo vyrovnání závazků společnosti),
- výplaty majitelům (snížení kapitálu obchodní společnosti, která vyplývají z transferu aktiv, poskytnutí služeb, odkupu nebo převzetí závazků majitelů společnosti; výplaty snižují vlastní kapitál ve společnosti),
- tržby – výnosy (zvýšení aktiv, nebo snížení závazků společnosti, pocházejí z dodávek výrobků a zboží, z poskytování služeb nebo jiných činností představujících pokračující hlavní operace podniku),
- náklady (spotřeba aktiv nebo vznik závazků, které vyplývají z dodání nebo výroby výrobků a zboží, poskytování služeb nebo provádění jiných aktivit, které jsou součástí pokračujících hlavních ekonomických aktivit firmy),
- přírůstky a úbytky hodnot – zisky a ztráty (zisky jsou zvýšení vlastních aktiv a ztráty jsou snížením vlastních aktiv z vedlejších činností, např. prodej použitého zařízení, přírodní katastrofy apod.),

- úplný (souhrnný) hospodářský výsledek (změna kapitálu během období, z transakcí a jiných událostí a okolností, kromě transakcí majiteli, zahrnuje všechny změny ve vlastním kapitálu kromě těch, které jsou výsledkem vkladů od majitelů nebo výplaty majitelům, tzn. Součet běžného hospodářského výsledku a nerealizovaných zisků a ztrát, které nejsou zahrnuty v běžném hospodářském výsledku, ale jsou součástí ostatních kumulovaných příjmů). (Mládek 2004), (Whittington 2016)

2.2.4 SFAC 5

Toto prohlášení obsahuje seznam předpokladů, zásad a omezení, které podnik musí splňovat.

Předpoklady:

- ekonomická jednotka (definice ekonomické činnosti podle ekonomické jednotky a kontrola nad majetkem),
- zásada nepřetržitého trvání podniku (vykonávání ekonomické činnosti i v budoucnu, pokud tomu tak není musí se informace okamžitě zveřejnit),
- peněžní jednotka (ekonomická činnost je měřitelná v peněžních jednotkách),
- periodicitu vykazování (ekonomická činnost se dá rozdělit do period).

Zásady:

- historická cena (účtuje se na základě pořizovací ceny, pokud cena klesá, tak se historická cena upraví, pokud roste, tak se neúčtuje),
- uznání tržeb (určuje okamžik, kdy tržby účtovat; tržby musí být realizované nebo realizovatelné a zasloužené),
- přiřazování nákladů k výnosům (náklad se účtuje ve stejném okamžiku jako výnos),
- zisky a ztráty (účtují se v okamžiku realizace),
- úplné informace (důraz na dostatečné informace ve výkazech, kompletnost, srozumitelnost, detailnost, ale nesmí být zbytečně rozsáhlé).

Omezení:

- Materialita (položka je významná a měla by být vykázána a měla by ovlivnit rozhodování uživatele, pokud přesahuje 10 % z nějakého základu),
- Cena proti přínosu (přínos z informace má být větší než náklad na získání informace),
- Průmyslové zvyklosti (pokud má specifické odvětví svoje normy a zvyklosti, lze je aplikovat i když je US GAAP nespecifikuje),
- Opatrnost (nejisté zisky nemají být vykazovány, ale ztráty ano). (Mládek 2004), (El-Moussawi 2010), (Whittington 2016)

2.2.5 SFAC 6, 7 a 8

Cílem SFAC 7 je používání současné hodnoty. Pro výpočet se používá odhad budoucích peněžních toků v různých časech, očekávání možných změn v částkách nebo době peněžních toků, časová hodnota peněz – představuje bezrizikovou úrokovou mírou, riziková prémie – částka vyjadřující nejistotu spojenou s aktivem nebo závazkem a ostatní faktory (např. nelikvidnost nebo nedokonalost trhu).

SFAC 6 a 8 nahradily a novelizovaly SFAC 1, 2 a 3. (Mládek 2004), (Whittington 2016)

Cíl US GAAP (SFAC 1)		
Poskytnout informaci, která:		
<ul style="list-style-type: none"> • umožní rozhodování o investicích a, resp. nebo poskytování úvěrů • pomůže ohodnotit budoucí peněžní toky • zobrazí stav majetku a závazků a změny v těchto položkách 		
Kvalitativní charakteristiky (SFAC 2)		Prvky (SFAC 3, 6)
Prvotní charakteristiky		<ul style="list-style-type: none"> • Majetek
Relevantnost informace		<ul style="list-style-type: none"> • Závazky • Kapitál • Investice majitelů • Výplaty majitelům
<ul style="list-style-type: none"> • umožňuje odhady budoucích okolností • poskytuje zpětnou vazbu • je včasná 		
Spolehlivost informace		<ul style="list-style-type: none"> • Tržby • Náklady • Zisky • Ztráty
<ul style="list-style-type: none"> • prověřitelná • pravdivá • neutrální 		
Vedlejší charakteristiky informace		<ul style="list-style-type: none"> • Souhrnný hospodářský výsledek
<ul style="list-style-type: none"> • srovnatelná • neměnná 		
Koncepty pro uznání a měření (SFAC 2, 5)		
Předpoklady	Zásady	Omezení
Ekonomická jednotka	Historická cena	Náklady oproti přínosu
Trvání podniku	Uznání tržeb	Podstatnost
Peněžní jednotka	Uznání nákladů	Průmyslové zvyklosti
Periodicita	Úplná informace	Zásada opatrnosti

Obrázek 1 - Složky koncepčního rámce US GAAP

Zdroj: Zmeškal 2009, str. 22

3 Měření finanční výkonnosti

Měření finanční výkonnosti se používá z důvodu ověření podnikové strategie, k ovlivňování chování zaměstnanců a k externí komunikaci. (Knápková 2017)

3.1 Česká účetní úprava – Rozvaha

Rozvaha je základním účetním výkazem. Sestavuje se vždy k nějakému datu a dělí se na aktiva a pasiva. Tyto dvě skupiny se vždy musí rovnat.

Aktiva se dále dělí na pohledávky za upsaný kapitál, stálá aktiva a oběžná aktiva. Pohledávky za upsaný kapitál zachycují nesplacené akcie a podíly, ale tato položka často bývá nulová. U stálých aktiv jsou velice důležité odpisy. V rozvaze se nacházejí tři sloupce: brutto, korekce a netto. Ve sloupci netto nalezneme vstupní cenu stálých aktiv, ve sloupci korekce jsou zaznamenány oprávký (součet odpisů) a opravné položky a sloupec netto ukazuje zůstatkovou cenu stálých aktiv po zohlednění případného znehodnocení. Do oběžných aktiv spadají zásoby, pohledávky včetně časového rozlišení aktiv, krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky.

Pasiva se rozdělují na vlastní kapitál a cizí zdroje. Vlastní kapitál je tvořen základním kapitálem, fondy ze zisku, ážiem a kapitálovými fondy, výsledkem hospodaření minulých let a běžného období a rozhodnutím o zálohové výplatě podílu na zisku. Cizí zdroje tvoří rezervy, krátkodobé a dlouhodobé závazky, a to včetně časového rozlišení pasiv. (Knápková 2017)

Tabulka 5 - Česká účetní úprava – vzor rozvahy

ROZVAHA			
AKTIVA		PASIVA	
A.	Pohledávky za upsaný kapitál	A.	Vlastní kapitál
B.	Stálá aktiva	A.I.	Základní kapitál
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	A.II.	Ážio a kapitálové fondy
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	A.III.	Fondy ze zisku
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let
C.	Oběžná aktiva	A.V.	Výsledek hospodaření běžného období
C.I.	Zásoby	A.VI.	Rozhodnutí o zálohové výplatě podílu na zisku
C.II.	Pohledávky	B. + C.	Cizí zdroje
C.II.1	Dlouhodobé pohledávky	B.	Rezervy
C.II.2	Krátkodobé pohledávky	C.	Závazky
C.II.3	Časové rozlišení aktiv	C.I.	Dlouhodobé závazky
C.III.	Krátkodobý finanční majetek	C.II.	Krátkodobé závazky
C.IV.	Peněžní prostředky	C.III.	Časové rozlišení pasiv

Zdroj: Knápková 2017, str. 24

3.2 Česká účetní úprava – Výkaz zisku a ztráty (VZZ)

Základním prvkem VZZ jsou výnosy a náklady. Výnosy jsou ve VZZ označovány římskou číslicí a náklady písmenem. Dále jsou zde dva sloupce, a to běžné období a minulé období. Výsledek hospodaření (+ zisk, - ztráta) získáme rozdílem výnosů a nákladů.

VZZ existuje ve dvou variantách podle toho jaké členění nákladů podnik využívá. Více se využívá druhové členění nákladů, které využívá povahu nákladů (spotřeba materiálu, mzdy, dopravné, pojistné), apod.). Účelové členění dělí náklady podle příčiny vzniku (odbytové, správní apod.). (Knápková 2017)

Tabulka 6 - Česká účetní úprava – vzor VZZ

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	
I.	Tržby z prodeje vlastních výrobků
II.	Tržby za prodej zboží
A.	Výkonová spotřeba (náklady vynaložené na prodané zboží, spotřeba materiálu a energie, služby)
B.	Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)
C.	Aktivace (-)
D.	Osobní náklady (mzdové náklady, náklady na sociální zabezpečení, ostatní náklady)
E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti (dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, zásob a pohledávek)
III.	Ostatní provozní výnosy (tržby z prodaného dlouhodobého majetku, prodaného materiálu a jiné provozní náklady)
F.	Ostatní provozní náklady (zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku, materiálu, rezervy, daně a poplatky v provozní činnosti, jiné provozní náklady)
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-)
IV.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku – podíly
G.	Náklady vynaložené na prodané podíly
V.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku
H.	Náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem
VI.	Výnosové úroky a podobné výnosy
I.	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti
J.	Nákladové úroky a podobné náklady
VII.	Ostatní finanční výnosy
K.	Ostatní finanční náklady
*	Finanční výsledek hospodaření (+/-)
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (finanční + provozní výsledek hospodaření)
L.	Daň z příjmu (splatná a odložená)
**	Výsledek hospodaření po zdanění
M.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům
***	Výsledek hospodaření za účetní období (výsledek hospodaření po zdanění – M)
*	Čistý obrat za účetní období (I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII.)

Zdroj: Knápková 2017, str. 42–43

3.3 US GAAP – Rozvaha

Mezi rozvahou podle České účetní úpravy a US GAAP mnoho rozdílů není. Obsahově zde najdeme srovnatelné položky. Největším rozdílem je řazení položek v rozvaze. US GAAP řadí položky od nejvíce likvidních (peníze) po nejméně likvidní (stála aktiva), česká účetní úprava má toto řazení opačné. Dále má česká rozvaha nejprve řádek s celkovou hodnotou a pod ním jsou rozepsané položky, ze kterých je hodnota vypočtena. U US GAAP nejprve nalezneme dílčí položky a na konci oddílu je zaznamenaný součet.

Další rozdíl je, že záporná čísla se nezobrazují pomocí mínus např. -100, ale pomocí závorek např. (100) (- se dá snadněji přehlédnout než závorka). Posledním rozdílem je označování měny, kdy US GAAP označuje měnu zkratkou v záhlaví tabulky a symbolem v prvním a posledním řádku každého sloupce. Česká účetní úprava označuje měnu pouze zkratkou v záhlaví tabulky. (Mládek 2005), (AICPA 2017)

Tabulka 7 - US GAAP – rozvaha

ROZVAHA	
AKTIVA	
Krátkodobá aktiva	
<ul style="list-style-type: none"> • Peníze • Krátkodobé investice • Pohledávky • Zásoby • Časové rozlišení 	
Krátkodobá aktiva	
Dlouhodobá aktiva	
<ul style="list-style-type: none"> • Dlouhodobé investice • Pozemky a budovy • Nehmotná aktiva 	
Dlouhodobá aktiva	
Ostatní aktiva	
Aktiva celkem	
ZÁVAZKY A KAPITÁL	
Krátkodobé závazky	
<ul style="list-style-type: none"> • Dodavatelé • Mzdy • apod. 	
Krátkodobé závazky	
Dlouhodobé závazky	
<ul style="list-style-type: none"> • Dluhopisy • Půjčky • apod. 	
Dlouhodobé závazky	
Závazky celkem	
Vlastní kapitál	
<ul style="list-style-type: none"> • Základní kapitál • Emisní ážio • Nerozdělený zisk 	
Vlastní kapitál	
Závazky a kapitál celkem	

Zdroj: Mládek 2005, str. 25

3.4 US GAAP – Výkaz zisku a ztráty

VZZ v US GAAP se musí reportovat podle účelového členění nákladů na rozdíl od české účetní úpravy, kde reportujeme podle druhového členění nákladů. Z tohoto důvodu se VZZ výrazně liší.

Dále je zde odlišný způsob zapisování záporných čísel, který je popsán v kapitole 3.3. (Kovanicová 2004), (Mládek 2005)

US GAAP rozlišuje výnosy, ostatní výnosy a zisky. Výnosy se týkají hlavní činnosti podniku tzn. že o výnosech se účtuje v případě prodeje výrobků, zboží nebo služeb, na které se podnik zaměřuje. Ostatní výnosy se účtují v případě vedlejší nebo periferní činnosti podniku a zisk se účtuje v případě události, která se nedá považovat za výdělečnou činnosti podniku. Zisk účtujeme např. když firma dostane dar anebo když vzroste hodnota akcií které koupila, ale dividendy už by se účtovaly na ostatní výnosy, protože firma akcie koupila úmyslně a počítá s tím, že se dividendy vyplácejí. To samé platí u výnosových úroků z běžného účtu – firma ví, že dostane úroky, když na bankovní účet vloží peníze.

Dále US GAAP rozlišuje hrubé a čisté výnosy. Hrubé výnosy jsou celková vyfakturovaná částka. Čisté výnosy jsou očištěny od peněžních slev a povinných opravných položek na reklamace a záruční opravy.

Provozní náklady vznikají v okamžiku prodeje. Z pravidla sem patří přímý materiál, přímé mzdy a nepřímé výrobní náklady (např. pronájem majetku ve výrobě, daň z nemovitosti, oprava a údržba, kontrola jakosti, zmetky).

Další jsou náklady na odbyt. Tuto skupinu tvoří mzdy ostatních prodejních pracovníků (např. logistika, skladník), náklady na výstavy, veletrhy a odpisy majetků používaných za účelem prodeje a některé druhy rezerv a opravných položek.

A nakonec máme správní náklady, kam patří odměny vedení, mzdy administrativních pracovníků, výzkum a vývoj apod. (Mládek 2005), (AICPA 2017)

Tabulka 8 - US GAAP výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty	
Čisté výnosy (tržby)	
Náklady na prodej (prodané výrobky a služby)	
Hrubý zisk	
Odbyt	
Doprava	
Odbyt celkem	
Odměny vedení	
Úřední platy a profesní a služby	
Náklady na správu	
Marketing	
Výzkum a vývoj	
Odpisy nehmotného a hmotného majetku	
Náklady obecné	
Provozní výsledek	
Dividendy a úroky přijaté	
Zisk (ztráta) z prodeje investic	
Nákladové úroky	
Zisk (ztráta) z vyřazení hmotného majetku	
Restrukturalizace	
Vyřazené provozní jednotky	
Výsledky vedlejších činností	
Hospodářský výsledek před zdaněním	
Daň z příjmu	
Běžný hospodářský výsledek po zdanění	
Ostatní úplné výsledky hospodaření	
Zisk nástroje drženého za investičním účelem	
Ztráta nástroje zajišťujícího peněžní toky	
Kurzový zisk (ztráta) při konsolidaci	
Úpravy k penzijním závazkům	
Úplné výsledky hospodaření	

Zdroj: Mládek 2017, str. 451

3.5 Ukazatele zisku, rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti

Ukazatele zisku jsou v podnicích nejvíce využívány, a to v mnoha podobách:

- EAT – čistý zisk,
- EBT – zisk před zdaněním,
- EBIT – zisk před zdaněním a úroky,
- EBITDA – zisk před zdaněním, úroky a odpisy,
- NOPAT – provozní zisk po zdanění. (Knápková 2017)

Ukazatele rentability (výnosnost vloženého kapitálu) jsou tzv. mezivýkazové ukazatele, protože využívají hodnoty z rozvahy i VZZ. Porovnávají se s minulými roky a s průměry stejného odvětví. Nejčastější ukazatele jsou:

- ROS – rentabilita tržeb,

$$\frac{EAT}{tržby} * 100$$

- ROA – rentabilita aktiv,

$$\frac{EBIT}{aktiva} * 100$$

- ROE – rentabilita vlastního kapitálu,

$$\frac{EAT}{vlastní kapitál} * 100$$

- ROCE – rentabilita celkového investovaného kapitálu. (Scholleová 2017), (Knápková 2017)

$$\frac{EBIT}{vlastní kapitál + dlouhodobý cizí kapitál} * 100$$

Ukazatele likvidity ukazují, jak je podnik schopen platit své závazky. Ukazatele se dělí na tři stupně podle rychlosti získání peněžních prostředků.

- Běžná likvidita – III. stupeň

$$\frac{\textit{oběžná aktiva}}{\textit{krátkodobé závazky}}$$

- Pohotová likvidita – II. stupeň

$$\frac{\textit{oběžná aktiva – zásoby}}{\textit{krátkodobé závazky}}$$

- Okamžitá likvidita – I. stupeň (Knápková 2017), (Scholleová 2017)

$$\frac{\textit{krátkodobý finanční majetek}}{\textit{krátkodobé závazky}}$$

Pomocí aktivity lze zjistit, zda jednotlivá zásoba aktiv v rozvaze je přiměřená v poměru k současným nebo budoucím aktivitám podniku. To znamená, zda podnik efektivně využívá volné prostředky.

- Obrat aktiv – minimální doporučená hodnota je 1, ale obecně platí, čím větší, tím lepší

$$\frac{\textit{tržby}}{\textit{aktiva}}$$

- Doba obratu zásob – udává jaká doba je nutná, než přejdou finanční prostředky přes zásoby a výrob zpět do peněžní podoby

$$\frac{\textit{průměrný stav zásob}}{\textit{tržby}} * 360$$

- Doba obratu pohledávek – ukazuje, jak dlouho trvá, než dojde ke splacení pohledávek od okamžiku prodeje

$$\frac{\textit{průměrný stav pohledávek}}{\textit{tržby}} * 360$$

- Doba obratu závazků – vyjadřuje dobu od vzniku závazku k jeho splacení

$$\frac{\textit{krátkodobé závazky}}{\textit{tržby}} * 360$$

- Obratový cyklus peněz – ukazuje dobu po kterou jsou prostředky zadrženy ve výrobě (Knápková 2017)

doba obratu zásob + doba obratu pohledávek – doba obratu závazků

Ukazatele zadluženosti identifikují riziko, které společnost podstupuje, pokud financuje podnik danou strukturou vlastních a cizích zdrojů. Vzájemný poměr vlastního a cizího kapitálu závisí na odvětví ve kterém společnost podniká, na majetkové struktuře, výši a stabilitě zisku a tržeb, úrokové míře bank apod.

- Celková zadluženost – čím je hodnota vyšší, tím je vyšší finanční riziko

$$\frac{\textit{cizí kapitál} * 100}{\textit{celkový kapitál}}$$

- Míra zadluženosti – poměří vlastní a cizí kapitál, je důležitý vývoj v čase

$$\frac{\textit{cizí zdroje}}{\textit{vlastní kapitál}}$$

- Úrokové krytí – ukazuje schopnost podniku splácet nákladové úroky (Knápková 2017)

$$\frac{\textit{EBIT}}{\textit{nákladové úroky}}$$

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Případová studie

Rozdíly mezi účetními systémy budou ukázány na smyšleném příkladu zahraniční výrobní firmy, která vstupuje na český trh a rozhoduje se, zda bude používat US GAAP nebo českou účetní úpravu. Firma byla založena 2012 v USA a nyní se rozhodla pro vstup do Evropy a vybrala si pro to ČR. Tato firma vyrábí kovové komponenty k notebookům. Jedná o B2B prodej (firma prodává svoje výrobky další firmě, která sestaví notebook dohromady a až poté prodává konečnému uživateli nebo nějakému maloobchodnímu řetězci). Všechny hodnoty v rozvahách a VZZ jsou uváděny v českých korunách.

4.1 Rozvaha – česká účetní úprava

Tabulka 9 - rozvaha – česká účetní úprava – aktiva

	AKTIVA CELKEM	1 277 330
B.	Stálá aktiva	362 990
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	6 000
	Software	6 000
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	356 990
	Pozemky	218 920
	Hmotné movité věci a jejich soubory	138 070
C.	Oběžná aktiva	914 340
C.I.	Zásoby	217 590
	Materiál	109 850
	Výrobky	39 810
	Zboží	67 930
C.II.	Pohledávky	221 250
	Pohledávky z obchodních vztahů	221 250
C.II.3	Časové rozlišení aktiv	125 620
	Náklady příštích období	125 620
C.IV.	Peněžní prostředky	349 880
	Peněžní prostředky v pokladně	10 910
	Peněžní prostředky na účtech	338 970

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 10 - rozvaha – česká účetní úprava – pasiva

	PASIVA CELKEM	1 277 330
A.	Vlastní kapitál	313 470
A.I.	Základní kapitál	310 100
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	3 370
B. + C.	Cizí zdroje	963 860
C.	Závazky	963 860
C.I.	Dlouhodobé závazky	600 000
	Závazky k úvěrovým institucím	600 000
C.II.	Krátkodobé závazky	338 860
	Závazky z obchodních vztahů	317 560
	Závazky k zaměstnancům	21 300
C.III.	Časové rozlišení	25 000
	Výdaje příštích období	25 000

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 VZZ – česká účetní úprava

Tabulka 11 - VZZ – česká účetní úprava

I.	Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	87 280
II.	Tržby za prodej zboží	12 320
A.	Výkonová spotřeba (ř. 04 + 05 + 06)	48 440
	Náklady vynaložené na prodané zboží	15 040
	Spotřeba materiálu a energie	25 070
	Služby	8 330
B.	Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	27 003
D.	Osobní náklady (ř. 10 + 11)	40 458
	Mzdové náklady	30 342
	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	10 116
E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti (ř. 15 + 18 + 19)	8 400
	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé	8 400
III.	Ostatní provozní výnosy (ř. 21 + 22 + 23)	40 000
	Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	40 000
F.	Ostatní provozní náklady (ř. 25 až 29)	10 945
	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	10 000
	Daně a poplatky	945
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-)	4 354
VI.	Výnosové úroky a podobné výnosy (ř. 40 + 41)	300
	Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	300
J.	Nákladové úroky a podobné náklady (ř. 44 + 45)	494
	Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	494
*	Finanční výsledek hospodaření (+/-)	-194
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-) (ř. 30 + 48)	4 160
L.	Daň z příjmů (ř. 51 + 52)	790
	Daň z příjmů splatná	790
**	Výsledek hospodaření po zdanění (+/-) (ř. 49–50)	3 370
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-) (ř. 53–54)	3 370
*	Čistý obrat za účetní období = I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII.	139 900

Zdroj: vlastní zpracování

4.3 Rozvaha – US GAAP

Tabulka 12 - rozvaha – US GAAP

Majetek	
Běžný majetek	
Peníze	349 880
Pohledávky	221 250
Zásoby	217 590
Časové rozlišení aktiv	125 620
Běžný majetek celkem	914 340
Hmotný majetek	
Pozemky	218 920
Stroje	278 070
Oprávký	(140 000)
Hmotný majetek celkem	356 990
Nehmotný majetek	
Patenty a licence	60 000
Oprávký	(54 000)
Nehmotný majetek celkem	6 000
Dlouhodobý majetek celkem	362 990
Majetek celkem	1 277 330
Závazky a kapitál (dluhy vlastníků)	
Závazky	
Krátkodobé závazky	188 860
Leasingový závazek	150 000
Časové rozlišní pasiv	25 000
Dlouhodobé závazky	600 000
Závazky celkem	963 860
Kapitál	
Vložený kapitál	
Základní kapitál	310 100
Celkový vložený kapitál	310 100
Nerozdělený zisk	
Nerozdělený zisk	3 370
Nerozdělený zisk celkem	3 370
Kapitál celkem	313 470
Závazky a kapitál celkem	1 277 330

Zdroj: vlastní zpracování

4.4 VZZ – US GAAP

Tabulka 13 - VZZ – US GAAP

Čisté výnosy (tržby)	99 600
Náklady na prodej (náklady na prodané výrobky, zboží a služby)	107 571
Hrubý zisk	(7 971)
Odbyt	8 330
Odbyt celkem	8 330
Odpis nehmotného a hmotného majetku	8 400
Náklady obecné	8 400
Provozní výsledek	(24 701)
Zisk z prodeje dlouhodobého majetku	40 000
Ztráta z prodeje dlouhodobého majetku	10 945
Výnosové úroky	300
Nákladové úroky	494
Výsledek vedlejších činností	28 861
Hospodářský výsledek před zdaněním	4 160
Daň z příjmu	790
Běžný hospodářský výsledek po zdanění	3 370

Zdroj: vlastní zpracování

5 Příklad – účtování

V této kapitole naleznete dvě tabulky. V první jsou popsány jednotlivé účetní případy a ve druhé naleznete samotné zaúčtování jak podle české účetní úpravy, tak podle US GAAP. Za oběma tabulkami poté naleznete komentáře k zaúčtovaným účetním případům.

Tabulka 14 - přehled účetních případů

Případ	Datum	Popis	Označení
1	1.12.2019	Pořízení materiálu na fakturu	FAP 01
2	1.12.2019	Pořízení nového výrobního stroje	FAP 02
3	1.12.2019	Faktura na projektové práce ke stroji	FAP 03
4	3.12.2019	Zařazení stroje do užívání	VUD 01
5	3.12.2019	Rezerva na vyřazení stroje	VUD 02
6	3.12.2019	Prodej výrobků v hodnotě 3 000	FAV 01
7	3.12.2019	Prodej služeb	FAV 02
8	3.12.2019	Vyskladnění výrobků k FAV 01	VUD 03
9	4.12.2019	Hrubá mzda	VUD 04
10	4.12.2019	Sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatele	VUD 04
11	4.12.2019	Záloha na daň	VUD 04
12	4.12.2019	Sociální a zdravotní pojištění zaměstnance	VUD 04
13	5.12.2019	Zaplacení FAP 01	VBÚ 01
14	5.12.2019	Zaplacení FAP 02	VBÚ 01
15	5.12.2019	Zaplacení FAP 03	VBÚ 01
16	5.12.2019	Zaplacení FAV 01	VBÚ 01
17	5.12.2019	Zaplacení mezd	VBÚ 01
18	5.12.2019	Zaplacení SZP	VBÚ 01
19	5.12.2019	Zaplacení zálohy na daň	VBÚ 01
20	6.12.2019	Prodej stroje z důvodu koupě modernějšího	FAV 03
21	6.12.2019	Doúčtování ZC	VUD 05
22	6.12.2019	Vyřazení stroje	VUD 05
23	8.12.2019	Splátka úvěru	VÚÚ 01
24	10.12.2019	Úroky z úvěru	VBÚ 02
25	10.12.2019	Splátka úvěru	VBÚ 02
26	10.12.2019	Prodej výrobků v hodnotě 8 000	FAV 04
27	10.12.2019	Prodej zboží v hodnotě 15 000	FAV 05
28	10.12.2019	Prodej služeb	FAV 06
29	10.12.2019	Vyskladnění zboží FAV 05	VUD 06
30	10.12.2019	Vyskladnění výrobků FAV 04	VUD 07
31	12.12.2019	Pořízení auta 2 na leasing	FAP 04
32	12.12.2019	Pořízení auta 2 na leasing (akontace)	FAP 04
33	12.12.2019	Splátka leasingu na auto 2	FAP 04
34	12.12.2019	Úrok z leasingu auto 2	FAP 04
35	12.12.2019	Splátka leasingu auto 1	FAP 05
36	12.12.2019	Úrok z leasingu auto 1	FAP 05
37	15.12.2019	Zaplacení FAV 04	VBÚ 03
38	15.12.2019	Zaplacení FAV 05	VBÚ 03
39	15.12.2019	Splátka leasingu FAP 04	VBÚ 03

40	15.12.2019	Splátka leasingu FAP 05	VBÚ 03
41	17.12.2019	Zaplacení FAV 06	VBÚ 04
42	19.12.2019	Pořízení vrtačky v hotovosti	VPD 01
43	22.12.2019	Oprava stroje 2	FAP 06
44	22.12.2019	Servis auta 1	FAP 07
45	25.12.2019	Prodej výrobků v hodnotě 8 000	FAV 07
46	25.12.2019	Prodej výrobků v hodnotě 12 000	FAV 08
47	25.12.2019	Vyskladnění výrobků k FAV 06 a FAV 07	VUD 08
48	28.12.2019	Zaplacení FAP 06	VBÚ 05
49	28.12.2019	Zaplacení FAP 07	VBÚ 05
50	29.12.2019	Nákup dálničních známek (2x)	VPD 02
51	29.12.2019	Vydání materiálu ze skladu	VUD 09
52	31.12.2019	Výnosový úrok	VBÚ 06
53	31.12.2019	Odpis software	VUD 10
54	31.12.2019	Odpis stroje 2	VUD 10
55	31.12.2019	Odpis stroje 3	VUD 10
56	31.12.2019	Odpis auta 1	VUD 10
57	31.12.2019	Odpis auta 2	VUD 10
58	31.12.2019	Opravná položka k pohledávkám 2019	VUD 11
59	31.12.2019	Podíl nájemného za rok 2019	VUD 12
60	31.12.2019	Mzda za prosinec	VUD 13

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 15 - zaúčtování účetních případů

Případ	Částka v CZK	Účetní systém	MD	Dal
1	10 000	ČÚÚ	112	321
1	10 000	US GAAP	112	321
2	80 000	ČÚÚ	042	321
2	80 000	US GAAP	022	321
3	20 000	ČÚÚ	042	321
3	20 000	US GAAP	501	321
4	100 000	ČÚÚ	022	042
4	100 000	US GAAP	Neúčtuje se	Neúčtuje se
5	10 000	ČÚÚ	Neúčtuje se	Neúčtuje se
5	10 000	US GAAP	022	459.1
6	7 000	ČÚÚ	311	601
6	7 000	US GAAP	311	601
7	36 000	ČÚÚ	311	602
7	36 000	US GAAP	311	601
8	3 000	ČÚÚ	583	123
8	3 000	US GAAP	501	112
9	25 000	ČÚÚ	521	331
9	25 000	US GAAP	Neúčtuje se	Neúčtuje se
10	8 500	ČÚÚ	524	336
10	8 500	US GAAP	Neúčtuje se	Neúčtuje se
11	2 955	ČÚÚ	331	342
11	2 955	US GAAP	Neúčtuje se	Neúčtuje se
12	2 750	ČÚÚ	331	336
12	2 750	US GAAP	Neúčtuje se	Neúčtuje se
13	10 000	ČÚÚ	321	221
13	10 000	US GAAP	321	211
14	80 000	ČÚÚ	321	221
14	80 000	US GAAP	321	211
15	20 000	ČÚÚ	321	221
15	20 000	US GAAP	321	211
16	7 000	ČÚÚ	221	311
16	7 000	US GAAP	211	311
17	19 295	ČÚÚ	331	221
17	25 000	US GAAP	383	211
18	11 250	ČÚÚ	336	221
18	11 250	US GAAP	Neúčtuje se	Neúčtuje se
19	2 955	ČÚÚ	342	221
19	2 955	US GAAP	Neúčtuje se	Neúčtuje se
20	50 000	ČÚÚ	311	641
20	30 000	US GAAP	311	Zisk
21	20 000	ČÚÚ	541	082
21	20 000	US GAAP	311	022
22	120 000	ČÚÚ	082	022
22	100 000	US GAAP	082	022
23	50 000	ČÚÚ	461	261
23	50 000	US GAAP	461	261
24	1 000	ČÚÚ	562	221
24	1 000	US GAAP	562	211

25	50 000	ČÚÚ	261	221
25	50 000	US GAAP	261	211
26	12 000	ČÚÚ	311	601
26	12 000	US GAAP	311	601
27	25 000	ČÚÚ	311	604
27	25 000	US GAAP	311	601
28	35 000	ČÚÚ	311	602
28	35 000	US GAAP	311	601
29	15 000	ČÚÚ	504	132
29	15 000	US GAAP	501	112
30	8 000	ČÚÚ	583	123
30	8 000	US GAAP	501	112
31	450 000	ČÚÚ	Neúčtuje se	Neúčtuje se
31	450 000	US GAAP	022	474
32	100 000	ČÚÚ	381	321
32	100 000	US GAAP	Neúčtuje se	Neúčtuje se
33	10 000	ČÚÚ	518	321
33	10 000	US GAAP	474	321.1
34	3 000	ČÚÚ	Neúčtuje se	Neúčtuje se
34	3 000	US GAAP	562	321.1
35	12 000	ČÚÚ	518	321
35	12 000	US GAAP	474	321.1
36	2 000	ČÚÚ	Neúčtuje se	Neúčtuje se
36	2 000	US GAAP	562	321.1
37	12 000	ČÚÚ	221	311
37	12 000	US GAAP	211	311
38	25 000	ČÚÚ	221	311
38	25 000	US GAAP	211	311
39	110 000	ČÚÚ	321	221
39	13 000	US GAAP	321.1	211
40	12 000	ČÚÚ	321	221
40	14 000	US GAAP	321.1	211
41	35 000	ČÚÚ	221	311
41	35 000	US GAAP	211	311
42	8 000	ČÚÚ	501	211
42	8 000	US GAAP	501	211
43	7 000	ČÚÚ	511	321
43	7 000	US GAAP	501	321
44	5 000	ČÚÚ	511	321
44	5 000	US GAAP	501	321
45	12 000	ČÚÚ	311	601
45	12 000	US GAAP	311	601
46	15 000	ČÚÚ	311	601
46	15 000	US GAAP	311	601
47	20 000	ČÚÚ	583	123
47	20 000	US GAAP	501	112
48	7 000	ČÚÚ	321	221
48	7 000	US GAAP	321	211
49	5 000	ČÚÚ	321	221
49	5 000	US GAAP	321	211

50	3 000	ČÚÚ	213	221
50	3 000	US GAAP	213	211
51	15 000	ČÚÚ	501	112
51	15 000	US GAAP	121	112
52	250	ČÚÚ	221	662
52	250	US GAAP	211	662
53	3 000	ČÚÚ	551	073
53	3 000	US GAAP	551	073
54	4 000	ČÚÚ	551	082
54	4 000	US GAAP	551	082
55	2 800	ČÚÚ	551	082
55	2 800	US GAAP	551	082
56	8 500	ČÚÚ	Neúčtuje se	Neúčtuje se
56	8 500	US GAAP	551.1	082.1
57	7 500	ČÚÚ	Neúčtuje se	Neúčtuje se
57	7 500	US GAAP	551.1	082.1
58	5 000	ČÚÚ	Neúčtuje se	Neúčtuje se
58	5 000	US GAAP	554	391
59	20 000	ČÚÚ	518	381
59	20 000	US GAAP	Neúčtuje se	Neúčtuje se
60	25 000	ČÚÚ	Neúčtuje se	Neúčtuje se
60	25 000	US GAAP	501	383

Zdroj: vlastní zpracování

K zaúčtování podle US GAAP byl pro zjednodušení použit vzor českého účetního rozvrhu, ale bylo ho potřeba trochu poupravit. Účet 082.1 a 552.1 jsou oprávka a odpis používané u leasingu jako právo na užívání. Účet 459.1 je rezerva na vyřazení dlouhodobého majetku. Účet 474 je leasingový závazek a 321.1 je splatná leasingová splátka. Účet 391 je opravná položka k nedobytným pohledávkám a náklad k tomu tvoří účet 554. Dále účet 211 slouží jako souhrnný účet pro peníze v hotovosti i na bankovním účtu. Všechny zásoby jsou účtovány na účet 112 kromě nedokončené výroby (účet 121). účet 213 byl použit jako peněžní ekvivalent (dálniční známka) a posledními dvěma účty jsou 501 (provozní náklady) a 601 (výnosy – tržby).

Případ 5 se účtuje v případě, že firma předpokládá výdaje na demontáž a likvidaci dlouhodobého majetku.

V případě 20 se v US GAAP nepoužije výnos, ale zisk z důvodu, že se tento účetní případ netýká hlavní činnosti podniku.

Opravnou položku za nedobytné pohledávky (případ 58) musíme podle pravidel US GAAP zaúčtovat v tom samém roce, kdy nám vznikl výnos.

6 Konečné účetní výkazy

Konečné rozvahy i VZZ vychází z počátečních rozvah a VZZ a zaúčtovaného příkladu.

6.1 Rozvaha – česká účetní úprava

Tabulka 16 - konečná rozvaha – česká účetní úprava – aktiva

	AKTIVA CELKEM	1 229 280
B.	Stálá aktiva	433 190
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	3 000
	Software	3 000
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	430 190
	Pozemky	218 920
	Hmotné movité věci a jejich soubory	211 270
C.	Oběžná aktiva	799 090
C.I.	Zásoby	166 590
	Materiál	104 850
	Výrobky	8 810
	Zboží	52 930
C.II.	Pohledávky	334 250
	Pohledávky z obchodních vztahů	334 250
C.II.3	Časové rozlišení aktiv	205 620
	Náklady příštích období	205 620
C.IV.	Peněžní prostředky	89 630
	Peněžní prostředky v pokladně	5 910
	Peněžní prostředky na účtech	83 720

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 17 - konečná rozvaha – česká účetní úprava – pasiva

	PASIVA CELKEM	1 229 280
A.	Vlastní kapitál	315 230
A.I.	Základní kapitál	310 100
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	1 760
	Nerozdělený zisk minulých období	3 370
B. + C.	Cizí zdroje	914 620
C.	Závazky	914 620
C.I.	Dlouhodobé závazky	550 000
	Závazky k úvěrovým institucím	550 000
C.II.	Krátkodobé závazky	339 050
	Závazky z obchodních vztahů	317 560
	Závazky k zaměstnancům	21 300
	Daňové závazky	190
C.III.	Časové rozlišení	25 000
	Výdaje příštích období	25 000

Zdroj: vlastní zpracování

Oproti počáteční rozvaze došlo ke zvýšení dlouhodobého hmotného majetku a pohledávek a ke snížení dlouhodobého nehmotného majetku, zásob, časového rozlišení aktiv i peněžních prostředků.

V pasivech došlo ke zvýšení vlastního kapitálu a krátkodobých závazků a ke snížení dlouhodobých závazků. Časové rozlišení pasiv zůstalo beze změny.

Toto všechno způsobilo snížení aktiv a pasiv o částku 48 050 Kč.

6.2 VZZ – česká účetní úprava

Tabulka 18 - konečná VZZ – česká účetní úprava

I.	Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	117 000
II.	Tržby za prodej zboží	25 000
A.	Výkonová spotřeba (ř. 04 + 05 + 06)	92 000
	Náklady vynaložené na prodané zboží	15 000
	Spotřeba materiálu a energie	23 000
	Služby	54 000
B.	Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	31 000
D.	Osobní náklady (ř. 10 + 11)	33 500
	Mzdové náklady	25 000
	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	8 500
E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti (ř. 15 + 18 + 19)	9 800
	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé	9 800
III.	Ostatní provozní výnosy (ř. 21 + 22 + 23)	50 000
	Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	50 000
F.	Ostatní provozní náklady (ř. 25 až 29)	20 000
	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	20 000
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-)	5 700
VI.	Výnosové úroky a podobné výnosy (ř. 40 + 41)	250
	Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	250
J.	Nákladové úroky a podobné náklady (ř. 44 + 45)	4 000
	Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	4 000
*	Finanční výsledek hospodaření (+/-)	-3 750
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-) (ř. 30 + 48)	1 950
L.	Daň z příjmů (ř. 51 + 52)	190
	Daň z příjmů splatná	190
**	Výsledek hospodaření po zdanění (+/-) (ř. 49–50)	1 760
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-) (ř. 53–54)	1 760
*	Čistý obrat za účetní období = I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII	192 250

Zdroj: vlastní zpracování

Ve výnosech došlo k navýšení tržeb za vlastní výrobky, služby a zboží, ale ke snížení ostatních provozních výnosů a výnosových úroků.

V nákladech došlo k nárůstu výkonové spotřeby, změny stavu vlastní činnosti, úprav hodnot v provozní oblasti, ostatních provozních nákladů a ke zvýšení nákladových úroků. Snížily se pouze osobní náklady.

Provozní výsledek se zvýšil o 1 346 Kč, finanční výsledek hospodaření se snížil o 3 556 Kč. Z toho vyplývá, že výsledek hospodaření před zdaněním se musel snížit a to o 2 210 Kč, tím klesla i splatná daň o 600 Kč a hospodářský výsledek po zdanění o 1 610 Kč.

6.3 Rozvaha – US GAAP

Tabulka 19 - konečná rozvaha – US GAAP

Majetek	
Běžný majetek	
Peníze	198 130
Pohledávky	329 250
Zásoby	181 590
Časové rozlišení aktiv	125 620
Běžný majetek celkem	834 590
Hmotný majetek	
Pozemky	218 920
Stroje	698 070
Oprávky	(62 800)
Hmotný majetek celkem	854 190
Nehmotný majetek	
Patenty a licence	60 000
Oprávky	(57 000)
Nehmotný majetek celkem	3 000
Dlouhodobý majetek celkem	857 190
Majetek celkem	1 691 780
Závazky a kapitál (dluhy vlastníků)	
Závazky	
Krátkodobé závazky	188 860
Leasingový závazek	578 000
Splatná daň	4 940
Časové rozlišení pasiv	25 000
Dlouhodobé závazky	550 000
Rezerva na vyřazení	10 000
Závazky celkem	1 356 800
Kapitál	
Vložený kapitál	
Základní kapitál	310 100
Celkový vložený kapitál	310 100
Nerozdělený zisk	
Nerozdělený zisk	24 880
Nerozdělený zisk celkem	24 880
Kapitál celkem	334 980
Závazky a kapitál celkem	1 691 780

Zdroj: vlastní zpracování

V majetku došlo ke snížení peněz, zásob a oprávek ke strojům a zvýšily se pohledávky, stroje a oprávky k patentům a licencím. Beze změny zůstalo časové rozložení aktiv, pozemky a patenty a licence.

V závazkách a kapitálu došlo ke zvýšení rezerv na vyřazení a leasingového závazku a ke snížení dlouhodobých závazků. Beze změny zůstaly krátkodobé závazky, časové rozlišení pasiv, základní kapitál.

Celkově došlo k navýšení majetku (závazků a kapitálu) o 414 450 Kč.

6.4 VZZ – US GAAP

Tabulka 20 - konečná VZZ – US GAAP

Čisté výnosy (tržby)	142 000
Náklady na prodej (náklady na prodané výrobky, zboží a služby)	111 000
Hrubý zisk	31 000
Odbyt	5 000
Odbyt celkem	5 000
Odpis nehmotného a hmotného majetku	25 800
Náklady obecné	25 800
Provozní výsledek	200
Zisk z prodeje dlouhodobého majetku	30 000
Výnosové úroky	250
Nákladové úroky	4 000
Výsledek vedlejších činností	26 250
Hospodářský výsledek před zdaněním	26 450
Daň z příjmu	4 940
Běžný hospodářský výsledek po zdanění	21 510

Zdroj: vlastní zpracování

Ve výnosech došlo k nárůstu čistých výnosů a k poklesu výnosových úroků a zisku z prodeje dlouhodobého majetku.

V nákladech vzrostly náklady na prodej, odpisy a nákladové úroky a došlo ke snížení odbytu a ztráty z prodeje dlouhodobého majetku.

Došlo ke zvýšení provozního výsledku o 24 901 Kč. Výsledek vedlejších činností klesl o 2 611 Kč. Z toho důvodu vzrostl hospodářský výsledek před zdaněním o 22 290 Kč a daň o 4 150 Kč. Běžný hospodářský výsledek celkově vzrostl o 18 140 Kč.

6.5 Rozdíly mezi počátečními a konečnými výkazy

V rozvaze podle české účetní úpravy si můžeme všimnout, že u peněžních prostředků nastal velký pokles. Je to z toho důvodu, že firma zaplatila mnoho faktur, ale zákazníci moc faktur neuhradili, to je vidět i na růstu pohledávek. Další významný rozdíl je patrný u dlouhodobého majetku, kde firma nakoupila nový stroj a tím hodnota dlouhodobého majetku vzrostla. A v neposlední řadě je možné si všimnout poklesu dlouhodobých závazků, kde firma splatila část úvěru bance.

Ve VZZ podle české účetní úpravy je vidět vysoký nárůst tržeb, ale s tím je i spojený velký nárůst provozních nákladů. Dále stojí za povšimnutí vysoký nárůst nákladových úroků, který byl způsoben novým leasingem.

Nejvýznamnějším rozdílem v rozvaze US GAAP je nárůst hmotného majetku. Je daleko větší než v rozvaze podle české účetní úpravy a způsobilo to zařazení auta do majetku firmy, v ČR se toto auto eviduje pouze podrozvahově. S tímto souvisí i vysoký nárůst leasingového závazku.

Ve VZZ US GAAP si opět můžeme všimnout velkého nárůstu tržeb, ale nárůst nákladů zde není tak velký. To je také vidět na provozním výsledku, který v konečném výkazu vyšel mnohem lépe. Dále se o hodně zvýšily odpisy, což je opět způsobeno zařazením automobilu na leasing a nového stroje do hmotného majetku firmy. A posledním významným rozdílem ve VZZ je nárůst nákladových úroků, což stejně jako v české účetní úpravě způsobil nový leasing.

6.6 Rozdíly mezi účetními systémy

Největší rozdíl nastal při účtování leasingu, kde v české účetní úpravě došlo pouze k zaúčtování akontace ve výši 100 000 Kč, která se zaúčtovala do nákladů příštích období a bude se postupně rozpouštět do nákladů běžného období po dobu celého leasingu. K nákladům z akontace v každém běžném období přibudou do nákladů splátky a úroky. V US GAAP se zaúčtovala celá pořizovací cena (450 000 Kč) do majetku a do nákladů budou postupně spadat odpisy, splátky a úroky.

Dalším velkým rozdílem je oceňování majetku. Podle českého zákona se mohou projektové práce započítat do pořizovací ceny majetku, ale v US GAAP tomu tak není a spadá to přímo do nákladů běžného období. Takže podle české účetní úpravy se zařadil majetek za 100 000 Kč, ale v US GAAP pouze za 80 000

Kč. U dlouhodobého majetku se nesmí zapomenout na rezervu na vyřazení, která byla v tomto příkladu zaúčtována ve výši 10 000 Kč, ale česká účetní úprava s touto rezervou nepočítá.

U dlouhodobého majetku se vyskytuje ještě jeden velký rozdíl, a to při vyřazení dlouhodobého majetku. Česká účetní úprava nejprve samostatně zaúčtuje prodej stroje, poté doúčtuje zůstatkovou hodnotu majetku do odpisů a vyřadí stroj. Takže nám do VZZ vstupuje zůstatková cena a tržby z prodaného majetku. US GAAP vyřazuje z odpisů pouze tu hodnotu, která už byla odepsaná a proti pohledávce se pak účtuje zůstatková hodnota a zisk nebo ztráta z prodeje majetku a do VZZ poté vstupuje právě pouze zisk nebo ztráta, zůstatková hodnota se tam neuvádí. Ale výslednou částku výkazu zisku a ztráty to neovlivní, protože když je od tržeb z prodaného majetku odečtena hodnota zůstatkové ceny, tak vyjde částka 30 000 Kč a ta je zaúčtována na zisku v US GAAP.

Posledním významným rozdílem mezi účetními systémy je zaúčtování rezervy na nedobytné pohledávky v hodnotě 5 000 Kč, která byla zaúčtována v US GAAP, protože tyto náklady patří do běžného období, a ne do období, kdy bude pohledávka po splatnosti a bude se moct odepsat jako je tomu v české účetní úpravě.

7 Finanční výkonnost

Za použití finančních ukazatelů bude ukázán rozdíl mezi účetními systémy. V záhlaví tabulek znamená 1 hodnoty vycházející z počátečních rozvah a VZZ a 2 hodnoty vycházející z konečných rozvah a VZZ. Rozdíl je pak hodnota vypočtená jako US GAAP 2 – česká účetní úprava 2. Zkratka ČÚÚ znamená česká účetní úprava.

7.1 Ziskovost

Tabulka 21 - ziskovost

EAT	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	3 370	1 760	19 750
US GAAP	3 370	21 510	
EBT	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	4 160	1 950	24 500
US GAAP	4 160	26 450	
EBIT	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	4 654	5 950	24 500
US GAAP	4 654	30 450	
EBITDA	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	13 054	15 750	40 500
US GAAP	13 054	56 250	
NOPAT	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	3 527	4 617	-4 455
US GAAP	-20 008	162	

Zdroj: vlastní zpracování

Prvním finančním ukazatelem je EAT (výsledek hospodaření po zdanění). Rozdíl v druhém roce je 15 700. Je to hlavně z důvodu vyšších nákladů podle české účetní úpravy. Tento rozdíl způsobuje například sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatele nebo leasingové splátky. Podrobnější rozpis nákladů a výnosů, které byly zaúčtovány pouze v jednom z účetních systémů nebo s rozdílnou částkou, naleznete v příloze 2.

U ukazatele EBT (výsledek hospodaření před zdaněním) se rozdíl mezi účetními systémy ještě zvýšil. Jak už je uvedeno v prvním odstavci – US GAAP má nižší náklady a tím vyšší EBT. Daň se vypočítává procentuálně z EBT, proto je i daň v US GAAP vyšší a tím nám ještě vzroste rozdíl mezi oběma účetními systémy. Ale pokud by se firma rozhodla účtovat podle US GAAP, musela by mezi oběma systémy nalézt převodový můstek, protože podle českých pravidel musí být základ daně a daň stejná podle všech účetních systémů.

U EBIT (výsledek hospodaření před zdaněním a nákladovými úroky) se rozdíl nezvýšil, protože se v obou systémech účtují úroky stejným způsobem.

V případě EBITDA (výsledek hospodaření před zdaněním, nákladovými úroky a odpisy) se rozdíl navýšil o velkou částku, protože US GAAP odpisuje i leasingový dlouhodobý majetek, u kterého je smlouva, že po leasingu přejde do majetku společnosti, která má dlouhodobý majetek v pronájmu.

Provozní zisk po zdanění (NOPAT) se liší již před zaúčtováním příkladu, a to z toho důvodu, že česká účetní úprava zahrnuje do provozního výsledku hospodaření zůstatkovou cenu a tržbu z prodeje dlouhodobého majetku, ale US GAAP s tímto v provozním výsledku hospodaření nepočítá.

7.2 Rentabilita

Tabulka 22 - rentabilita

ROS	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	3,38 %	1,24 %	13,91 %
US GAAP	3,38 %	15,15 %	
ROA	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	0,36 %	0,48 %	1,32 %
US GAAP	0,36 %	1,80 %	
ROE	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	1,08 %	0,56 %	5,86 %
US GAAP	1,08 %	6,42 %	
ROCE	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	0,37 %	0,20 %	1,27 %
US GAAP	0,37 %	1,47 %	

Zdroj: vlastní zpracování

Ukazatel ROS (rentabilita tržeb) uvádí jaká část tržeb se zhodnotí až do čistého kapitálu. Je potřeba, aby tento ukazatel byl stabilní v čase, což v tomto příkladu nemůžeme zhodnotit. Obecně platí, čím větší, tím zajímavější business.

Ukazatele ROA (rentabilita aktiv) a ROE (rentabilita vlastního kapitálu) porovnáváme vzájemně a platí zde, že ROE by mělo být větší než ROA, a to splňuje US GAAP i česká účetní úprava.

Ukazatel ROCE se porovnává s úrokovou sazbou a ta by měla být vyšší než ROCE. Tuto podmínku splňuje česká účetní úprava, ale US GAAP ne. Tento měsíc

byly zaúčtovány úroky v hodnotě 4 000, což je zhruba 0,35 %. Roční sazba vychází zhruba na 4,2 procenta, a to už splňují oba účetní systémy.

7.3 Likvidita

Tabulka 23 - likvidita

III. stupeň	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	2,70	2,35	2,07
US GAAP	4,84	4,42	
II. stupeň	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	2,06	1,86	1,60
US GAAP	3,69	3,46	
I. stupeň	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	1,03	0,26	0,78
US GAAP	1,85	1,05	

Zdroj: vlastní zpracování

Počáteční hodnoty se u všech stupňů likvidity liší pouze z důvodu nižších krátkodobých závazků.

Doporučené hodnoty pro jednotlivé stupně likvidity jsou 2-2,2 pro III. stupeň, 1,5-1,8 pro II. stupeň a okolo 0,2 pro I. stupeň. To ukazuje, že v US GAAP leží mnoho peněz na bankovním účtu. V české účetní úpravě jsou hodnoty také lehce vyšší, ale hodně se k doporučeným hodnotám blíží.

7.4 Aktivita

Tabulka 24 - aktivita

Obrat aktiv	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	0,08	0,12	-0,03
US GAAP	0,08	0,08	
Doba obratu zásob	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	786,47	422,34	38,03
US GAAP	786,47	460,37	
Doba obratu pohledávek	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	799,70	847,39	-12,68
US GAAP	799,70	834,72	
Doba obratu závazků	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	1 224,80	859,56	-380,76
US GAAP	682,63	478,80	
Obratový cyklus peněz	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	361,37	410,17	406,12
US GAAP	903,54	816,29	

Zdroj: vlastní zpracování

Obrat aktiv by měl být menší než 1, což splňují oba účetní systémy. U doby obratu zásob jsou oba ukazatele vysoké, což ukazuje na zbytečně vysoké zásoby. To samé platí i pro dobu obratu pohledávek, může to být například způsobeno dlouhou splatností vydaných faktur. Doba obratu závazků je také příliš vysoká, ale manažeři by se zde neměli soustředit jen na co nejkratší dobu splácení, ale i na harmonizaci s dobou obratu pohledávek, což je v tomto případě splněno u české účetní úpravy, u US GAAP je doba obratu závazků výrazně nižší.

Obratový cyklus peněz ukazuje dobu, po kterou jsou prostředky zadrženy ve výrobě, je snaha ho minimalizovat, ale zároveň by tento ukazatel měl být stabilní. Záporná hodnota může značit dobrou vyjednávací pozici anebo nouzi firmy. V tomto případě se zdá, že ukazatel české účetní úpravy bude o trochu stabilnější, ale v US GAAP se ukazatel snižuje z velmi vysokých hodnot.

7.5 Zadluženost

Tabulka 25 - zadluženost

Celková zadluženost	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	75,46 %	74,36 %	5,84 %
US GAAP	75,46 %	80,20 %	
Míra zadluženosti	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	3,07	2,90	1,15
US GAAP	3,07	4,05	
Úrokové krytí	1	2	Rozdíl
ČÚÚ	9,42	1,49	6,13
US GAAP	9,42	7,61	

Zdroj: vlastní zpracování

Celková zadluženost by se měla pohybovat okolo 30–60 %, v tomto případě už je to pro firmu velké riziko v obou účetních systémech.

To nám dokazuje i míra zadluženosti, tento ukazatel by se měl pohybovat okolo 1, nad 1,5 už je to vysoká zadluženost.

Naopak ukazatel úrokového krytí vychází velice dobře. Hodnota by měla být vyšší než 1, což splňují oba účetní systémy, ale ideálně by měl být vyšší než 3 a to splňuje pouze US GAAP.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo porovnat dva účetní systémy, nalézt rozdíly mezi nimi a zjistit, jaký vliv mají rozdíly na měření výkonnosti podniku.

V teoretické části je ukázán rozdíl z pohledu regulace státem nebo soukromou firmou. V České republice je účetnictví řízeno státem a zákony, ale v USA je řízeno soukromou firmou a metodika se skládá převážně ze zvyklostí, které byly zapsány do standardů. Dalším rozdílem je, že US GAAP nevyužívá účtovou osnovu (každý firma si vytváří svoji vlastní). Z toho vyplývá i další dělení, kdy se česká účetní úprava dělí na několik kategorií např. stálá aktiva, náklady, zúčtovací vztahy. US GAAP vytváří tzv. koncepční rámec, ve kterém jsou sepsány určité metody, doporučení, zásady, omezení apod., ale podobné rozdělení jako používáme v české účetní úpravě zde nenajdeme.

V praktické části je zaúčtováno několik účetních případů a jsou na nich vidět největší rozdíly. Na první rozdíl narazíme v účtování stálých aktiv, kde US GAAP nepoužívá účty pořízení (041, 042 a 043), ale účtuje přímo na majetkový účet. Dalším rozdílem je oceňování majetku, kde se podle české účetní úpravy účtují nějaké položky do stálých aktiv, ale US GAAP je účtuje do nákladů běžného období. A posledním rozdílem týkající se dlouhodobého majetku je rezerva na vyřazení, která je účtována v US GAAP, když firma předpokládá, že bude mít nějaké náklady spojené s demontáží a likvidací majetku.

Další velkou kapitolou v US GAAP je leasing. Pokud se jedná o leasing s odkupem po skončení leasingu, tak společnost hned na začátku leasingu zařadí majetek do účetnictví a odpisuje ho jako právo na užívání. V ČR se majetek pouze podrozvahově eviduje a splácí a po skončení leasingu se za symbolickou částku odkoupí. Dále je v české účetní úpravě používána akontace, která se postupně rozpouští do nákladů.

Jedna z velice rozdílných věcí mezi ČR a USA je sociální a zdravotní pojištění. V ČR je povinností pojištění platit, a to jak pojištění, které platí zaměstnavatel, tak i pojištění, které platí zaměstnanec a je přesně stanovená jeho výše. V USA tomu tak není. V podstatě je tam pojištění dobrovolné a vůbec se platit nemusí i když většina firem to svým zaměstnancům nabízí jako benefit. Další možností je hradit si pojištění sám anebo využít nějaký statní fond.

V české účetní úpravě jsou účtovány pouze výnosy, ale US GAAP rozlišuje výnosy, ostatní výnosy a zisky. výnosy se účtují ve spojitosti s hlavní výdělečnou činností podniku (např. prodej zboží), na ostatní zisky se účtují výnosy z běžného účtu apod. (firma ví, že nastanou, ale není to hlavní

výdělečná činnost) a zisky se účtují například ve spojitosti s dary (není to hlavní činnost podniku, je to něco, co nepředpokládá).

Posledním rozdílem je rezerva na nedobytné pohledávky, kterou firma, účtující podle US GAAP, účtuje v tom samém účetním období, ve kterém pohledávka vznikla i když pohledávka ještě není po splatnosti. Je to z toho důvodu, že tyto náklady do toho období patří i když mohou vzniknout až později. Poté, co je pohledávka po splatnosti a podnik uzná, že je opravdu nedobytná, tak zaúčtuje rezervu proti pohledávce. Česká účetní úprava účtuje až odpis pohledávky, který nastává až po splatnosti.

Co se týká finanční analýzy, tak u ziskovosti je na tom lépe US GAAP, u likvidity zase česká účetní úprava. U ostatních finančních ukazatelů si stojí podobně. I když v hodnocení vychází podobně, můžeme v hodnotách nalézt velké rozdíly např. úrokové krytí, kde tento rozdíl způsobuje vyšší EBIT v US GAAP, a proto i pro US GAAP vychází výhodněji. Nebo obrátový cyklus peněz vychází líp pro českou účetní úpravu, protože má vyrovnanou dobu obratu závazků a pohledávek, a to US GAAP nemá.

V rozhodování firmy bude hodně záležet jaké bude mít k dispozici zaměstnance (jestli bude používat zaměstnance z USA a tam bude i účtárna, nebo jestli v Čechách otevře novou účtárnu a najme lidi z ČR), jaká je její strategie, kolik se toho zde v ČR bude vyrábět apod. Z příkladu vyplývá, že by bylo výhodnější účtovat podle pravidel US GAAP (i z důvodu podobnosti s IFRS), ale to firmě přidělá další komplikace. Musela by vykazovat základ daně a daň podle české účetní úpravy, takže by firma musela najít převodový můstek pro zpracování finálních účetních výkazů z US GAAP na českou účetní úpravu, aby tuto podmínku českých zákonů mohla splnit.

Seznam použité literatury

1. AICPA, 2017. *Accounting Trends and Techniques: U.S. GAAP Financial Statements-Best Practices in Presentation and Disclosure*. USA: American Institute of Certified Public Accountants. ISBN 978-1-94549-887-9.
2. EL-MOUSSAWI, Caroline, 2010. *Účetnictví amerických obchodních společností*. Praha. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická v Praze fakulta financí a účetnictví. Vedoucí práce Ing. Jana Skálová.
3. FICBAUER, Jiří. *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2016. ISBN 978-80-214-5390-6.
4. JÍLEK, Josef. *Hlavní účetní systémy IFRS a US GAAP*. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-247-2774-5.
5. KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0563-2.
6. KOVANICOVÁ, Dana. *Finanční účetnictví v kontextu světového vývoje*. Vyd. 2., aktualiz. Praha: Polygon, 1999. ISBN 80-85967-98-7.
7. KOVANICOVÁ, Dana. *Jak porozumět světovým, evropským, českým účetním výkazům*. Praha: Polygon, 2004. ISBN 80-7273-095-9.
8. MLÁDEK, Robert. *IFRS and US GAAP: accounting policies and procedures = IFRS a US GAAP: postupy účtování*. Praha: Leges, 2017. Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-194-6.
9. MLÁDEK, Robert. *Světové účetnictví: IFRS, US GAAP*. 3., aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 2005-. Praktické ekonomické příručky. ISBN 80-7201-519-2.
10. MRKOSOVÁ, Jitka. *Účetnictví 2019: učebnice pro SŠ a VOŠ*. Brno: Edika, 2019. Daně a účetnictví (Edika). ISBN 978-80-266-1403-6.
11. RYNEŠ, Petr. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k ...* Olomouc: ANAG, 2019. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-192-5.

12. SCHOLLEOVÁ, Hana a Petra ŠTAMFESTOVÁ. *Finance podniku: sbírka řešených příkladů a otázek*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5544-1.
13. SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0413-0.
14. WHITTINGTON, O. Ray, 2016. *Wiley CPAexcel Exam Review Study Guide January 2016: Financial Accounting and Reporting*. USA: Wiley. ISBN 978-1-119-12268-5.
15. ZMEŠKAL, Martin, 2009. *Principy a hlavní postupy účtování podle US GAAP*. Brno. Diplomová práce. Masarykova univerzita, ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Doc. Ing. Jaroslav Sedláček, CSc.

Internetové zdroje:

1. *Financial Accounting Standards Board* [online], [cit. 2019-11-19]. Dostupné z: <https://www.fasb.org/jsp/FASB/Page/PreCodSectionPage&cid=1176156317989>
2. KOČOVÁ, Miroslava, 2006. Odpisování dlouhodobého majetku. *Portál daňových poradců a účetních* [online]. 1.2.2006 [cit. 2019-11-12]. Dostupné z: <https://www.dauc.cz/dokument/?modul=li&cislo=76796&well=danarionline>
3. MLÁDEK, Robert a Lenka KRUPOVÁ, 2004. Teoretická východiska při tvorbě normativních textů v USA v kontrastu k teoretické bázi standardů IAS/IFRS – koncepční rámec. *Acta Oeconomica Pragensia* [online]. 2004(1) [cit. 2019-11-19]. ISSN 572-3043. Dostupné z: <https://www.vse.cz/polek/download.php?jnl=aop&pdf=241.pdf>
4. *Obchodní akademie Plzeň* [online], [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: https://oaplzen.cz/wp-content/uploads/2018/09/Uc_Formular_16.pdf

Seznam tabulek

TABULKA 1 - KRITÉRIA A ZPŮSOB TESTOVÁNÍ PRO ZAŘAZENÍ ÚČETNÍ JEDNOTKY DO PŘÍSLUŠNÉ KATEGORIE.....	8
TABULKA 2 - STRUKTURA ŘÍZENÍ TVORBY US GAAP	14
TABULKA 3 - HIERARCHIE ÚČETNÍCH ZÁSAD US GAAP.....	15
TABULKA 4 - KONCEPČNÍ RÁMEC US GAAP	16
TABULKA 5 - ČESKÁ ÚČETNÍ ÚPRAVA – VZOR ROZVAHY	22
TABULKA 6 - ČESKÁ ÚČETNÍ ÚPRAVA – VZOR VZZ	23
TABULKA 7 - US GAAP – ROZVAHA	25
TABULKA 8 - US GAAP VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	27
TABULKA 9 - ROZVAHA – ČESKÁ ÚČETNÍ ÚPRAVA – AKTIVA.....	32
TABULKA 10 - ROZVAHA – ČESKÁ ÚČETNÍ ÚPRAVA – PASIVA	33
TABULKA 11 - VZZ – ČESKÁ ÚČETNÍ ÚPRAVA	34
TABULKA 12 - ROZVAHA – US GAAP	35
TABULKA 13 - VZZ – US GAAP	36
TABULKA 14 - PŘEHLED ÚČETNÍCH PŘÍPADŮ.....	37
TABULKA 15 - ZAÚČTOVÁNÍ ÚČETNÍCH PŘÍPADŮ	39
TABULKA 16 - KONEČNÁ ROZVAHA – ČESKÁ ÚČETNÍ ÚPRAVA – AKTIVA.....	42
TABULKA 17 - KONEČNÁ ROZVAHA – ČESKÁ ÚČETNÍ ÚPRAVA – PASIVA	42
TABULKA 18 - KONEČNÁ VZZ – ČESKÁ ÚČETNÍ ÚPRAVA	43
TABULKA 19 - KONEČNÁ ROZVAHA – US GAAP	45
TABULKA 20 - KONEČNÁ VZZ – US GAAP	46
TABULKA 21 - ZISKOVOST	49
TABULKA 22 - RENTABILITA	50
TABULKA 23 - LIKVIDITA	51
TABULKA 24 - AKTIVITA	52
TABULKA 25 - ZADLUŽENOST.....	53
TABULKA 26 - PŘÍLOHA - ROZDÍL MEZI VÝNOSY A NÁKLADY V JEDNOTLIVÝCH ÚČETNÍCH SYSTÉMECH	61

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1 - SLOŽKY KONCEPČNÍHO RÁMCE US GAAP	20
OBRÁZEK 2 – PŘÍLOHA - VZOROVÝ ÚČTOVÝ ROZVRH 1.....	60
OBRÁZEK 3 – PŘÍLOHA - VZOROVÝ ÚČTOVÝ ROZVRH 2.....	61

Přílohy

VZOROVÝ ÚČTOVÝ ROZVRH pro podnikatele (pro potřeby učebnice Účetnictví)

Účtová třída 0 - DLOUHODOBÝ MAJETEK

- 01 - Dlouhodobý nehmotný majetek
- 012 - Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
- 013 - Software
- 014 - Ostatní ocenitelná práva
- 015 - Goodwill
- 019 - Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek
- 02 - Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný
- 021 - Stavby
- 022 - Hmotné movité věci a jejich soubory
- 025 - Pěstičské celky trvalých porostů
- 026 - Dospělá zvířata a jejich skupiny
- 029 - Jiný dlouhodobý hmotný majetek
- 03 - Dlouhodobý hmotný majetek neopisovaný
- 031 - Pozemky
- 032 - Umělecká díla a sbírky
- 04 - Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
- 041 - Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku
- 042 - Pořízení dlouhodobého hmotného majetku
- 043 - Pořízení dlouhodobého finančního majetku
- 05 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek
- 051 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek
- 052 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek
- 053 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek
- 06 - Dlouhodobý finanční majetek
- 061 - Podíly v ovládaných a řízených osobách
- 062 - Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem
- 063 - Ostatní cenné papíry a podíly
- 065 - Dluhové cenné papíry držené do splatnosti
- 066 - Zápůjčky a úvěry - ovládaná nebo ovládaná osoba
- 067 - Zápůjčky a úvěry - podstatný vliv
- 068 - Ostatní zápůjčky a úvěry
- 069 - Jiný dlouhodobý finanční majetek
- 07 - Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 072 - Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje
- 073 - Oprávky k softwaru
- 074 - Oprávky k ocenitelným právům
- 075 - Oprávky ke goodwillu
- 079 - Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku
- 08 - Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku
- 081 - Oprávky ke stavbám

- 082 - Oprávky k hmotným movitým věcem a jejich souborům
- 085 - Oprávky k pěstičským celkům trvalých porostů
- 086 - Oprávky k dospělým zvířatům a jejich skupinám
- 089 - Oprávky k jinému dlouhodobému hmotnému majetku
- 09 - Opravné položky k dlouhodobému majetku
- 091 - Opravná položka k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 092 - Opravná položka k dlouhodobému hmotnému majetku
- 093 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému nehmotnému majetku
- 094 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému hmotnému majetku
- 095 - Opravná položka k poskytnutým zálohám na dlouhodobý majetek
- 096 - Opravná položka k dlouhodobému finančnímu majetku
- 097 - Oceňovací rozdíly k nabytému majetku
- 098 - Oprávky k oceňovacím rozdlilům k nabytému majetku

Účtová třída 1 - ZÁSoby

- 11 - Materiál
- 111 - Pořízení materiálu
- 112 - Materiál na skladě
- 119 - Materiál na cestě
- 12 - Zásoby vlastní činnosti
- 121 - Nedokončená výroba
- 122 - Polotovary
- 123 - Vyroby
- 124 - Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny
- 13 - Zboží
- 131 - Pořízení zboží
- 132 - Zboží na skladě a v prodejnách
- 139 - Zboží na cestě
- 15 - Poskytnuté zálohy na zásoby
- 151 - Poskytnuté zálohy na materiálu
- 152 - Poskytnuté zálohy na zvířata
- 153 - Poskytnuté zálohy na zboží
- 19 - Opravné položky k zásobám
- 191 - Opravná položka k materiálu
- 192 - Opravná položka k nedokončené výrobě
- 193 - Opravná položka k polotovarům
- 194 - Opravná položka k výrobkům
- 195 - Opravná položka k mladým a ostatním zvířatům a jejich skupinám
- 196 - Opravná položka ke zboží

- 197 - Opravná položka k zálohám na materiál
- 198 - Opravná položka k zálohám na zvířata
- 199 - Opravná položka k zálohám na zboží

Účtová třída 2 - KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK A PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY

- 21 - Peněžní prostředky v pokladně
- 211 - Pokladna
- 213 - Cenný
- 22 - Peněžní prostředky na účtech
- 221 - Bankovní účty
- 23 - Krátkodobé úvěry
- 231 - Krátkodobé úvěry
- 232 - Eskontní úvěry
- 24 - Krátkodobé finanční výpomoci
- 241 - Emitované krátkodobé dluhopisy
- 249 - Ostatní krátkodobé finanční výpomoci
- 25 - Krátkodobý finanční majetek
- 251 - Majetkové cenné papíry k obchodování
- 252 - Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly
- 253 - Dluhové cenné papíry k obchodování
- 255 - Vlastní dluhopisy
- 256 - Dluhové cenné papíry se splatností do jednoho roku držené do splatnosti
- 257 - Ostatní cenné papíry
- 259 - Pořizování krátkodobého finančního majetku
- 26 - Převody mezi finančními účty
- 261 - Peníze na cestě
- 29 - Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku
- 291 - Opravná položka ke krátkodobému finančnímu majetku

Účtová třída 3 - ZÚČTOVACÍ VZTAHY

- 31 - Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)
- 311 - Odběratelé
- 313 - Pohledávky za eskontované cenné papíry
- 314 - Poskytnuté provozní zálohy
- 315 - Ostatní pohledávky
- 32 - Závazky (krátkodobé)
- 321 - Dodavatelé
- 322 - Směnky k úhradě
- 324 - Přijaté provozní zálohy
- 325 - Ostatní závazky
- 33 - Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

- 331 - Zaměstnanci
- 333 - Ostatní závazky vůči zaměstnancům
- 335 - Pohledávky za zaměstnanci
- 336 - Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění
- 34 - Zúčtování daní a dotací
- 341 - Daň z příjmů
- 342 - Ostatní přímé daně
- 343 - Daň z přidané hodnoty
- 345 - Ostatní daně a poplatky
- 346 - Dotace ze státního rozpočtu
- 347 - Ostatní dotace
- 349 - Spojovací účet k DPH
- 35 - Pohledávky za společníky
- 351 - Pohledávky - ovládaná nebo ovládaná osoba
- 352 - Pohledávky - podstatný vliv
- 353 - Pohledávky za upsaný základní kapitál
- 354 - Pohledávky za společníky při úhradě ztráty
- 355 - Ostatní pohledávky za společníky obchodní korporace
- 358 - Pohledávky ke společníkům společnosti
- 36 - Závazky ke společníkům
- 361 - Závazky - ovládaná nebo ovládaná osoba
- 362 - Závazky - podstatný vliv
- 364 - Závazky ke společníkům při rozdělování zisku
- 365 - Ostatní závazky ke společníkům obchodní korporace
- 366 - Závazky ke společníkům a členům družstva ze závislé činnosti
- 367 - Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů
- 368 - Závazky ke společníkům společnosti
- 37 - Jiné pohledávky a závazky
- 371 - Pohledávky z prodeje závodu
- 372 - Závazky z koupě závodu
- 373 - Pohledávky a závazky z pevných termínových operací
- 374 - Pohledávky z nájmu a pachtu
- 375 - Pohledávky z emitovaných dluhopisů
- 376 - Nakoupené opce
- 377 - Prodané opce
- 378 - Jiné pohledávky
- 379 - Jiné závazky

Obrázek 2 – příloha - vzorový účtový rozvrh 1

Zdroj: Obchodní akademie Plzeň

VZOROVÝ ÚČTOVÝ ROZVRH pro podnikatele (pro potřeby učebnice Účetnictví)

<p>38 - Přechné účty aktiv a pasiv 381 - Náklady příštích období 382 - Komplexní náklady příštích období 383 - Výdaje příštích období 384 - Výnosy příštích období 385 - Příjmy příštích období 388 - Dohadné účty aktivní 389 - Dohadné účty pasivní</p> <p>39 - Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování 391 - Opravná položka k pohledávkám 395 - Vnitřní zúčtování 398 - Spojovací účet při sdružení</p> <p>Účtová třída 4 - KAPITÁLOVÉ ÚČTY A DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY</p> <p>41 - Základní kapitál a kapitálové fondy 411 - Základní kapitál 412 - Ážio 413 - Ostatní kapitálové fondy 414 - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků 416 - Rozdíly z ocenění při přeměně obchodních korporací 417 - Rozdíly z přeměn obchodních korporací 418 - Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměně obchodních korporací 419 - Změny základního kapitálu</p> <p>42 - Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření 421 - Rezervní fondy 422 - Nedělitelný fond 423 - Statutární fondy 424 - Ostatní fondy ze zisku 426 - Jiný výsledek hospodaření minulých let 428 - Nerozdělený zisk minulých let 429 - Neuhrazená ztráta minulých let</p> <p>43 - Výsledek hospodaření 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení 432 - Zůholy na podíly na zisku</p> <p>45 - Rezervy 451 - Rezervy podle zvláštních právních předpisů 453 - Rezerva na daň z příjmů 459 - Ostatní rezervy</p> <p>46 - Dlouhodobé závazky k úvěrovým institucím 461 - Dlouhodobé úvěry</p> <p>47 - Dlouhodobé závazky 471 - Dlouhodobé závazky - ovládaná nebo ovládající osoba 472 - Dlouhodobé závazky - podstatný vliv</p>	<p>473 - Emitované dluhopisy 474 - Závazky z nájmu a pachtu 475 - Dlouhodobé přijaté zálohy 478 - Dlouhodobé směnky k úhradě 479 - Jiné dlouhodobé závazky</p> <p>48 - Odložený daňový závazek a pohledávka 481 - Odložený daňový závazek a pohledávka</p> <p>49 - Individuální podnikatel 491 - Účet individuálního podnikatele</p> <p>Účtová třída 5 - NÁKLADY</p> <p>50 - Spotřebované nákupy 501 - Spotřeba materiálu 502 - Spotřeba energie 503 - Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek 504 - Prodané zboží</p> <p>51 - Služby 511 - Opravy a udržování 512 - Cestovné 513 - Náklady na reprezentaci 518 - Ostatní služby</p> <p>52 - Osobní náklady 521 - Mzdové náklady 522 - Příjmy společníků a členů družstva ze závislé činnosti 523 - Odměny členům orgánů obchodních korporací 524 - Zákonné sociální a zdravotní pojištění 525 - Ostatní sociální pojištění 526 - Zdravotní a sociální poj. individuálního podnikatele 527 - Zákonné sociální náklady 528 - Ostatní sociální náklady</p> <p>53 - Daně a poplatky 531 - Daň silniční 532 - Daň z nemovitých věcí 538 - Ostatní daně a poplatky</p> <p>54 - Jiné provozní náklady 541 - Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku 542 - Prodaný materiál 543 - Dary 544 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení 545 - Ostatní pokuty a penále 546 - Odpis pohledávek 547 - Mimořádné provozní náklady 548 - Ostatní provozní náklady 549 - Manka a škody z provozní činnosti</p> <p>55 - Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti 551 - Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného</p>	<p>majetku 552 - Tvorba a zúčtování zákonných rezerv podle zvláštních právních předpisů 554 - Tvorba a zúčtování ostatních rezerv 555 - Tvorba a zúčtování komplexních nákladů příštích období 557 - Zúčtování oprávk k oceňovacímu rozdílu k nabytému majetku 558 - Tvorba a zúčtování zákonných opravných položek v provozní činnosti 559 - Tvorba a zúčtování opravných položek v provozní činnosti</p> <p>56 - Finanční náklady 561 - Prodané cenné papíry a podíly 562 - Úroky 563 - Kursové ztráty 564 - Náklady z přecenění cenných papírů 565 - Náklady z finančního majetku 566 - Náklady z derivátových operací 567 - Mimořádné finanční náklady 568 - Ostatní finanční náklady 569 - Manka a škody na finančním majetku</p> <p>57 - Rezervy a opravné položky ve finanční oblasti 574 - Tvorba a zúčtování finančních rezerv 579 - Tvorba a zúčtování opravných položek ve finanční činnosti</p> <p>58 - Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace 581 - Změna stavu nedokončené výroby 582 - Změna stavu polotovárů 583 - Změna stavu výrobků 584 - Změna stavu zvířat 585 - Aktivace materiálu a zboží 586 - Aktivace vnitropodnikových služeb 587 - Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku 588 - Aktivace dlouhodobého hmotného majetku</p> <p>59 - Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů 591 - Daň z příjmů splatná 592 - Daň z příjmů odložená 593 - Tvorba a zúčtování rezervy na daň z příjmů 595 - Dodatečné odvody daně z příjmů 596 - Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům 597 - Převod provozních nákladů 598 - Převod finančních nákladů 599 - Náklady hospodářských středisek</p>	<p>601 - Tržby za vlastní výrobky 602 - Tržby z prodeje služeb 604 - Tržby za zboží</p> <p>64 - Jiné provozní výnosy 641 - Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku 642 - Tržby z prodeje materiálu 644 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení 646 - Výnosy z odepsaných pohledávek 647 - Mimořádné provozní výnosy 648 - Ostatní provozní výnosy</p> <p>66 - Finanční výnosy 661 - Tržby z prodeje cenných papírů a podíly 662 - Úroky 663 - Kursové zisky 664 - Výnosy z přecenění cenných papírů 665 - Výnosy z finančního majetku 666 - Výnosy z derivátových operací 667 - Mimořádné finanční výnosy 668 - Ostatní finanční výnosy</p> <p>69 - Převodové účty 697 - Převod provozních výnosů 698 - Převod finančních výnosů 699 - Výnosy hospodářských středisek</p> <p>Účtová třída 7 - ZÁVĚROVÉ A PODROZVAHOVÉ ÚČTY</p> <p>70 - Účty rozvažné 701 - Počáteční účet rozvažný 702 - Konečný účet rozvažný</p> <p>71 - Účet zisků a ztrát 710 - Účet zisků a ztrát</p> <p>75 až 79 - Podrozvahové účty</p>
---	--	---	--

Obrázek 3 – příloha – vzorový účtový rozvrh 2

Zdroj: Obchodní akademie Plzeň

Tabulka 26 - příloha – rozdíl mezi výnosy a náklady v jednotlivých účetních systémech

Případ	Popis	Částka v CZK	Účetní systém	Účet
3	Faktura na projektové práce ke stroji	20 000	US GAAP	501
9	Hrubá mzda	25 000	ČÚÚ	521
10	Sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatele	8 500	ČÚÚ	524
20	Prodej stroje z důvodu koupě modernějšího	50 000	ČÚÚ	641
20	Prodej stroje z důvodu koupě modernějšího	30 000	US GAAP	Zisk
21	Doúčtování ZC	20 000	ČÚÚ	541
33	Splátka leasingu na auto 2	10 000	ČÚÚ	518
35	Splátka leasingu auto 1	12 000	ČÚÚ	518
51	Vydání materiálu ze skladu	15 000	ČÚÚ	501
56	Odpis auta 1	8 500	US GAAP	551.1
57	Odpis auta 2	7 500	US GAAP	551.1
58	Opravná položka k pohledávkám 2019	5 000	US GAAP	554
59	Podíl nájemného za rok 2019	20 000	ČÚÚ	518
60	Mzda za prosinec	25 000	US GAAP	501

Zdroj: vlastní zpracování

